

Bruksela, dnia 23 lutego 2013 r.

KANCELARIA SENATU

Przedstawiciel Kancelarii Senatu
przy Unii Europejskiej

Sprawozdanie nr 15/2013

Sprawozdanie z inicjatyw i opinii Komisji Europejskiej w styczniu 2013 r.

- 1. RYNEK WEWNĘTRZNY** - Komisja przyjmuje europejski plan działania na rzecz handlu detalicznego i rozpoczyna konsultacje w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych
- 2. ZATRUDNIENIE I KWESTIE SPOŁECZNE** - Rosnące dysproporcje i coraz większe zagrożenie długotrwałym wykluczeniem
- 3. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI I SPRAWY WEWNĘTRZNE** - Komisja wzywa do zakazania w całej UE narkotyku „4-MA” podobnego do amfetaminy
- 4. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI** - UE potrzebuje nowej strategii zwalczania piractwa morskiego
- 5. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI I SPRAWY WEWNĘTRZNE** - Nielegalne narkotyki: sprawozdanie UE ujawnia nowe, niepokojące tendencje dotyczące przemytu narkotyków i ich spożycia
- 6. SPRAWY WEWNĘTRZNE** - Skuteczniejsze narzędzia walki z ekstremizmem
- 7. SPRAWY WEWNĘTRZNE** - Rok po wprowadzeniu reformy w zakresie ochrony danych
- 8. SPRAWY WEWNĘTRZNE** - Porażka europejskiego projektu dotyczącego chmur obliczeniowych

9. **SPRAWY WEWNĘTRZNE** - Europejskie Centrum ds. Walki z Cyberprzestępczością rozpoczyna działalność 11 stycznia
10. **RÓWNOUPRAWNIENIE** - Presja ze strony prawodawców nie idzie na marne – odsetek kobiet w zarządach spółek w Europie wzrósł do 15,8 proc.
11. **NOWOCZESNE TECHNOLOGIE** - Badania nad grafenem i projekt badań nad ludzkim mózgiem zdobywcami największych w dziejach nagród w dziedzinie doskonałości
12. **BADANIA NAUKOWE I INNOWACJE** - Komisja rozszerza poszukiwania doradców-ekspertów w ramach programu „Horyzont 2020”
13. **AGENDA CYFROWA** - Komisja, wraz z sektorem IT i przedsiębiorstwami telekomunikacyjnymi, apeluje w Davos o uzupełnienie deficytu umiejętności cyfrowych i zatrudnienia w branży ICT w Europie
14. **POLITYKA REGIONALNA** - RegioStars 2013 r.: Komisja nagradza najlepsze projekty
15. **ŚRODOWISKO** - Komisja pozywa Polskę przed Trybunał w związku z zanieczyszczeniem wody azotanami
16. **ŚRODOWISKO** - Europejczycy żądają skuteczniejszej unijnej polityki w zakresie jakości powietrza
17. **INNE** - Główne styczniowe decyzje o wszczęciu postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego - dotyczące Polski
18. **TRANSPORT** - UE ogłasza strategię czystego paliwa
19. **TRANSPORT** - Nowe europejskie prawo jazdy - główne założenia
20. **TRANSPORT** - Nowe europejskie prawo jazdy - pytania i odpowiedzi
21. **PRZEMYSŁ I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ** - Uwolnienie potencjału przedsiębiorczości Europy w celu przywrócenia wzrostu

1. RYNEK WEWNĘTRZNY - Komisja przyjmuje europejski plan działania na rzecz handlu detalicznego i rozpoczyna konsultacje w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych

Komisja Europejska przyjęła 31 stycznia 2013 r. europejski plan działania na rzecz handlu detalicznego oraz zieloną księgę w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych w łańcuchu dostaw między przedsiębiorstwami produktów spożywczych i niespożywczych.

Sektor usług handlu detalicznego i hurtowego jest jednym z najważniejszych w gospodarce UE i powinien odgrywać pierwszorzędną rolę w pobudzaniu wzrostu gospodarczego i tworzeniu miejsc pracy zgodnie ze strategią „Europa 2020”. Sektor ten generuje 11 proc. unijnego PKB i zatrudnia niemal 33 miliony osób, oferując możliwość zatrudnienia przede wszystkim młodym ludziom, kobietom i osobom o niskim poziomie umiejętności lub kwalifikacji. W tym sektorze działalność prowadzi 29 proc. europejskich MŚP. Wciąż jednak istnieje wiele barier, które komplikują funkcjonowanie transgranicznej działalności zaopatrzeniowej, utrudniają konsumentom dostęp do transgranicznych usług detalicznych, a sprzedawcom detalicznym – wchodzenie na rynek.

Komisarz ds. rynku wewnętrznego i usług **Michel Barnier** powiedział: „Detaliści mają do odegrania ważną rolę w zagwarantowaniu konsumentom korzyści wynikających z jednolitego rynku. Wciąż jednak istnieją bariery utrudniające stworzenie efektywnego i konkurencyjnego wspólnego rynku usług detalicznych. Plan działania przedstawia strategię, której celem jest poprawa konkurencyjności sektora detalicznego oraz jego wydajności gospodarczej, środowiskowej i społecznej”. Komisarz dodał również: „Musimy też postępować zgodnie z zasadami fair play. Nieuczciwe praktyki handlowe zagrażają kondycji finansowej firm i sprawiają, że łańcuch dostaw jest nieefektywny. Konsumentom należy się dostęp do produktów po konkurencyjnych cenach, lecz i dostawcy muszą otrzymywać za swoje produkty godziwą zapłatę”.

Działania w ramach europejskiego planu działania na rzecz sprzedaży detalicznej obejmują pięć priorytetów:

- wzmocnienie pozycji konsumentów poprzez zapewnienie im odpowiednich informacji
- zwiększenie dostępności usług detalicznych poprzez promowanie wymiany między państwami członkowskimi najlepszych praktyk z zakresu planowania biznesowego i przestrzennego

- budowanie sprawiedliwszych i bardziej zrównoważonych relacji handlowych na całej długości łańcucha dostaw produktów spożywczych i niespożywczych
- zapewnienie lepszego połączenia między handlem detalicznym a innowacjami
- stworzenie lepszego środowiska pracy, na przykład poprzez lepsze dopasowywanie potrzeb pracodawców i kwalifikacji personelu.

Komisja utworzy stałą grupę ds. konkurencyjności w handlu detalicznym, która pomoże w opracowywaniu dalszych szczegółowych celów dotyczących określonych obszarów, monitorowaniu postępów i wydawaniu zaleceń w celu zapewnienia pełnego wdrożenia środków zawartych w planie działania. W razie potrzeby grupa będzie doradzać Komisji w sprawie nowych, dodatkowych działań, które można by zaproponować.

Jednym z najważniejszych działań jest **zielona księga rozpoczynająca konsultacje w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych w łańcuchu dostaw między przedsiębiorstwami produktów spożywczych i niespożywczych**. Została ona przyjęta równocześnie z planem działania. Konsultacje potrwać trzy miesiące i pozwolą Komisji ocenić rozmiar zjawiska nieuczciwych praktyk handlowych oraz zgromadzić informacje o ich wpływie na gospodarkę i na działalność transgraniczną. Celem konsultacji jest przeanalizowanie skuteczności systemów samoregulacji oraz ram prawnych, które w celu zwalczania zjawiska nieuczciwych praktyk wprowadzono na poziomie krajowym. Przeanalizowana zostanie również kwestia tego, czy różnorodność rozwiązań krajowych nie doprowadzi do rozdrobnienia jednolitego rynku. Wszystkie zainteresowane strony zapraszamy do przedstawienia swoich opinii w odpowiedzi na pytania zawarte w zielonej księdze. Termin upływa 30 kwietnia 2013 r.

Aby rozwiązać problem nieuczciwych praktyk w sektorze żywności, w 2010 r. w ramach Forum Wysokiego Szczebla do spraw Poprawy Funkcjonowania Łańcucha Dostaw Żywności utworzono platformę ekspertów ds. praktyk w zakresie umów zawieranych między przedsiębiorstwami. Podczas posiedzenia forum w grudniu 2012 r. zapowiedziano, że problem zostanie rozwiązany na dwóch poziomach. Przyjęcie zielonej księgi w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych w łańcuchu dostaw między przedsiębiorstwami produktów spożywczych i niespożywczych odbywa się równoległe do prac tego forum. Jednocześnie Komisja przeprowadzi ocenę skutków różnych alternatywnych rozwiązań, od samoregulacji po przepisy prawne.

- **Więcej informacji**

Bariery utrudniające funkcjonowanie jednolitego rynku handlu detalicznego zostały wskazane w sprawozdaniu Komisji dotyczącym nadzoru nad rynkiem detalicznym z lipca 2010 r., w rezolucji Parlamentu Europejskiego pt. „W kierunku bardziej wydajnego i sprawiedliwego handlu detalicznego” z lipca 2011 r. oraz podczas zorganizowanych przez Komisję warsztatów mających na celu opracowanie planu działania, w których udział wzięli przedstawiciele najważniejszych zainteresowanych stron.

http://ec.europa.eu/internal_market/retail/index_en.htm

Komunikat Utworzenie europejskiego planu działania na rzecz sektora detalicznego, COM (2013) 36:

<http://eur->

lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2013:0036:FIN:PL:PDF

2. ZATRUDNIENIE I KWESTIE SPOŁECZNE - Rosnące dysproporcje i coraz większe zagrożenie długotrwałym wykluczeniem

Jak stwierdzono w nowym wydaniu przeglądu „**Employment and Social Developments in Europe**” („Zatrudnienie i kwestie społeczne w Europie”) za rok **2012**, po pięciu latach kryzysu gospodarczego i w wyniku powrotu recesji w 2012 r. bezrobocie osiąga obecnie najwyższe poziomy od prawie dwudziestu lat, dochody gospodarstw domowych spadają, a zagrożenie ubóstwem i wykluczeniem społecznym rośnie, szczególnie w państwach członkowskich południowej i wschodniej Europy.

Wpływ kryzysu na sytuację społeczną staje się obecnie bardziej dotkliwy w wyniku osłabnięcia ochronnego działania obniżek podatków i zwiększenia wydatków na świadczenia społeczne (czyli tak zwanych „automatycznych stabilizatorów”). Powstaje nowy rozdział pomiędzy dwiema grupami państw. Jedne najwyraźniej nie potrafią poradzić sobie ze spadkiem wydajności, szybko rosnącym bezrobociem i obniżającym się poziomem dochodów do dyspozycji, które to zjawiska napędzają się wzajemnie. Inne jak dotąd wykazują dużą lub przynajmniej większą odporność – są to przeważnie państwa o lepiej działających rynkach pracy i solidniejszych systemach opieki społecznej.

„Rok 2012 był kolejnym bardzo złym rokiem dla Europy pod względem bezrobocia i pogarszania się sytuacji społecznej” – skomentował **László Andor**, komisarz Unii Europejskiej ds. zatrudnienia, spraw społecznych i włączenia społecznego. „Nasze analizy pokazują jednak, w jaki sposób odpowiednie reformy rynków pracy oraz udoskonalenia systemów opieki społecznej mogą zwiększyć odporność państw członkowskich na wstrząsy gospodarcze i ułatwić im szybkie wyjście z kryzysu. Ponadto mało prawdopodobna jest istotna poprawa sytuacji społeczno-gospodarczej w Europie w 2013 roku, o ile nie nastąpi również znaczący postęp w zakresie skutecznego przezwyciężenia kryzysu euro, znalezienia środków na tak bardzo potrzebne inwestycje, w tym w umiejętności, szanse zatrudnienia i włączenie społeczne obywateli, a także w zakresie zaangażowania sektora finansów w służbę realnej gospodarce.”

- **Rosnące dysproporcje w strefie euro**

Średnia stopa bezrobocia w UE wzrosła do prawie 11%. W sprawozdaniu potwierdza się nowy wzorzec dysproporcji, które są szczególnie uderzające pomiędzy północną a południową częścią strefy euro. Różnica stopy bezrobocia pomiędzy tymi dwoma obszarami w 2000 r. wynosiła 3,5 punktu procentowego. W 2007 r. zmniejszyła się do zera, ale następnie gwałtownie wzrosła, osiągając w 2011 r. 7,5 punktu. Poza strefą euro rozbieżność ta jest znacznie mniejsza, choć również rośnie. Ta niepokojąca tendencja świadczy o konieczności znalezienia skuteczniejszych mechanizmów stabilizacji makroekonomicznej, na co wskazuje również tocząca się debata na temat pogłębionej i rzeczywistej unii gospodarczej i walutowej. Analiza wskazuje również, że w państwach członkowskich, w których dokonano znaczących reform w celu zdynamizowania rynków pracy, osoby bezrobotne mają znacznie większe szanse znalezienia pracy nawet w czasie kryzysu. O wprowadzanie takich reform apeluje Komisja w pakiecie dotyczącym zatrudnienia z kwietnia 2012 r. i w rocznej analizie wzrostu gospodarczego na 2013 r. Będą one również szczegółowo omawiane w ramach europejskiego semestru 2013 i związanych z nim zaleceń dla poszczególnych krajów.

Pakiet dotyczący zatrudnienia:

http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/andor/headlines/news/2012/04/20120418_en.htm

- **Spadek dochodów gospodarstw domowych, zagrożenie długotrwałym wykluczeniem**

Pod względem zagrożenia ubóstwem i szans jego uniknięcia państwa członkowskie znacznie różnią się między sobą. Niektóre grupy – np. młode osoby dorosłe, bezrobotne kobiety i samotne matki – są szczególnie zagrożone długotrwałym ubóstwem. Brak wyraźnego ożywienia gospodarczego spowodował presję na dochody gospodarstw domowych w większości państw członkowskich i zwiększenie zagrożenia długotrwałym wykluczeniem społecznym. W latach 2009–2011 realne dochody brutto do dyspozycji gospodarstw domowych zmniejszyły się w dwóch trzecich państw UE, dla których dostępne są dane. Największy spadek odnotowano w Grecji (17%), Hiszpanii (8%), na Cyprze (7%) oraz w Estonii i Irlandii (5%). Skrajnie odmienną sytuację zaobserwowano w krajach nordyckich oraz w Niemczech, Polsce i Francji, gdzie systemy opieki społecznej i bardziej odporne rynki pracy umożliwiły nieprzerwany wzrost ogólnych dochodów również podczas kryzysu. Wszędzie jednak trwający kryzys zwiększa zagrożenie długotrwałym wykluczeniem.

Aby zapobiec utrwaleniu się rosnącego ubóstwa i długotrwałego wykluczenia społecznego, konieczna jest polityka dostosowana do sytuacji konkretnego kraju i najbardziej narażonych grup ludności. W pierwszych miesiącach 2013 r. Komisja ogłosi **pakiet dotyczący inwestycji społecznych**, zawierający wytyczne dla państw członkowskich w zakresie wdrożenia odpowiedniej, trwałej i skutecznej polityki społecznej wzmacniającej kapitał ludzki i spójność społeczną w celu sprostania tym wyzwaniom w obliczu rosnącej presji, której podlegają zasoby prywatne i publiczne.

- **Kluczowa rola opieki społecznej i systemu podatkowego**

Dla efektywnego zwalczania ubóstwa **konceptje działania** krajowych systemów opieki społecznej są nie mniej ważne niż ich wielkość – nawet przy podobnych poziomach wydatków poszczególnych państw członkowskich na cele społeczne obserwuje się bardzo duże różnice skuteczności w ograniczaniu ubóstwa. Na zatrudnienie mogą w znacznym stopniu wpływać szczególne cechy systemów ulg podatkowych, np. uwzględnianie usług opieki nad dziećmi – istotny czynnik ułatwiający, szczególnie kobietom, podejmowanie pracy. Równie istotną rolę odgrywa koncepcja uzyskiwania dochodów przez państwo jako świadczeniodawcę. Proponowane w pakiecie dotyczącym zatrudnienia oraz w zaleceniach dla poszczególnych krajów na rok 2012 zmniejszenie obciążeń podatkowych w stosunku do pracy i przeniesienie ich na inne źródła, jak emisje CO₂, konsumpcja czy majątek, pobudza zatrudnienie. Aspekty dystrybucji związane z modyfikacją systemu podatkowego wymagają jednak ostrożności przy poszukiwaniu alternatywnych źródeł mających zrekompensować zmniejszenie dochodów wynikające z niższego opodatkowania pracy. Z analizy wynika, że jakkolwiek z punktu widzenia

zintegrowanego zatrudnienia i polityki społecznej nie ma optymalnych rozwiązań w zakresie zmian systemu podatkowego, to przy odpowiednim opracowaniu systemów opieki społecznej pewne zmiany źródeł wpływów z podatków stają się tym bardziej pożądane.

Wynagrodzenia stanowią nie tylko składnik kosztów, ale również dochód dla obywateli, pozwalający im na nabywanie towarów i usług. Ograniczanie wynagrodzeń może sprzyjać konkurencyjności, ale powoduje również ograniczenie krajowego popytu na produkty przedsiębiorstw, a to z kolei może prowadzić do ubywania miejsc pracy. W ostatnim dziesięcioleciu udział pracowników w całkowitym dochodzie generowanym przez gospodarkę w Europie spada, a jednocześnie wzrasta dysproporcja pomiędzy wysoko a nisko płatnymi stanowiskami. Utrzymuje się duża różnica wynagrodzeń mężczyzn i kobiet (w 2010 r. w UE wynosiła ona średnio 16,4%) i jest ona zazwyczaj tym wyższa, im starszych osób dotyczy. Analiza płac minimalnych zawarta w sprawozdaniu wskazuje, że w krajach oferujących wyższe płace minimalne nie następuje utrata pracy przez osoby o niskich kwalifikacjach, której można by się spodziewać ze względu na wyższe koszty pracy – przeciwnie, stopa zatrudnienia takich osób w tych krajach jest wyższa. Płace minimalne mogą również być narzędziem ograniczania różnic w wynagrodzeniach mężczyzn i kobiet. Dlatego też w pakiecie dotyczącym zatrudnienia na 2012 r. podkreślono, że strukturalne reformy rynku pracy powinny zmierzać do zapewnienia godziwych, trwałych wynagrodzeń i unikania pułapek niskich płac, w tym poprzez ustalanie płac minimalnych na odpowiednich poziomach.

- **Umiejętności**

Ludzie potrzebują umiejętności dostosowanych do danej pracy. Z analizy zawartej w sprawozdaniu wynika, że w niektórych krajach, szczególnie w południowej części UE, sytuacja pod względem tego dostosowania jest zła lub pogarsza się. Problem ten dotyczy szczególnie mocno liczną i nadal rosnącą grupę młodych osób niepracujących, niekształcących się ani niezscolających się (określanych jako „młodzież NEET”). Propozycje przedstawione w zarysie w pakiecie na rzecz zatrudnienia młodzieży zmierzają do rozwiązania tego problemu poprzez zapewnienie wszystkim niepracującym młodym ludziom możliwości podjęcia dalszego kształcenia, szkolenia lub wysokiej jakości stażu lub praktyki, co zwiększy ich szanse znalezienia pracy lub założenia własnej firmy.

Pakiet dotyczący zatrudnienia młodzieży:

http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/andor/headlines/news/2012/12/20121205_en.htm

Aby zmniejszyć skalę niedopasowania umiejętności, poszczególne kraje muszą efektywniej inwestować w kształcenie i szkolenie, poprawić sposób wydatkowania środków na aktywne polityki rynku pracy oraz wspierać tworzenie stanowisk wymagających wysokich kwalifikacji w sektorach o dużym potencjale wzrostu, takich jak zielona gospodarka i zielone technologie, technologie informacyjno-komunikacyjne i ochrona zdrowia. W uruchomionym niedawno portalu EU Skills Panorama można znaleźć szczegółowe informacje o tym, gdzie jest zapotrzebowanie na pracowników o różnych poziomach kwalifikacji. W sytuacji braku pracy w ojczyźnie pracownicy mogą nieraz liczyć na stanowiska w innych państwach członkowskich – często jednak, ze względu na liczne przeszkody, trudno im je znaleźć. Komisja niedawno podjęła decyzję o modernizacji i udoskonaleniu ogólnounijnej sieci [EURES](#) służącej do poszukiwania pracy. Ma to na celu ułatwienie osobom poszukującym pracy kontaktowanie się z pracodawcami we wszystkich państwach członkowskich, poszukiwaniem pracowników posiadających określone umiejętności, a także skoncentrowanie się na tych branżach i zawodach, w przypadku których istnieje niedobór wykwalifikowanej siły roboczej, oraz wsparcie specjalnych programów mobilności dla młodych ludzi.

- **Dodatkowe informacje**

Roczny przegląd zatrudnienia i sytuacji społecznej:

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=7315>

Strona internetowa „Analiza zatrudnienia i zmian społecznych”:

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=113&langId=pl>

Strona internetowa komisarza László Andora:

http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/andor/

3. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI I SPRAWY WEWNĘTRZNE - Komisja wzywa do zakazania w całej UE narkotyku „4-MA” podobnego do amfetaminy

Komisja Europejska przedstawiła 31 stycznia 2013 r. projekt przepisów zakazujących w całej UE narkotyku „4-MA”, substancji o działaniu podobnym do amfetaminy.

Komisja zwróciła się do państw członkowskich UE o powstrzymanie swobodnego rozprzestrzeniania się tego narkotyku poprzez poddanie go środkom kontroli. 4-metyloamfetamina, w skrócie 4-MA, jest już nielegalna w 10 państwach UE (Austria, Cypr, Dania, Francja, Niemcy, Węgry, Irlandia, Litwa, Holandia i Wielka Brytania). Uważa się, że w latach 2010-2012 zażycie tej substancji przyczyniło się do śmierci 21 osób w czterech państwach UE.

„4-MA jest wytwarzana i rozprowadzana przez grupy przestępcze i wiadomo, że może zabijać” – powiedziała Viviane Reding, unijna komisarz ds. sprawiedliwości. „Narkotykiem ten wykryto w 15 państwach członkowskich, w 10 jest on już zakazany. Podjęcie działań na skalę UE pomoże powstrzymać jego rozpowszechnianie i szkodliwy wpływ na młodych ludzi w całej Europie.”

Dotychczas odnotowano co najmniej 21 śmiertelnych ofiar 4-MA w czterech państwach członkowskich (Belgia, Dania, Holandia i Wielka Brytania). Narkotyk ten wykryto podczas sekcji zwłok, sam lub w połączeniu z innymi substancjami, zwłaszcza amfetaminą.

Zgodnie z przedstawionym projektem Komisji wytwarzanie 4-MA i wprowadzanie jej do obrotu zostałyby zakazane, a za naruszenie zakazu obowiązywałyby sankcje karne w całej Europie. Rządy UE muszą teraz zdecydować, czy wprowadzić te środki w życie. Decyzja zapadnie w wyniku głosowania większością kwalifikowaną w Radzie.

- **Kontekst**

4-MA jest syntetycznym środkiem pobudzającym, którego zażycie wywołuje skutki porównywalne z działaniem amfetaminy. Substancja ta jest wytwarzana głównie w postaci proszku lub pasty, choć występuje również w formie tabletek lub płynu, najczęściej w mieszankach zawierających amfetaminę i kofeinę. 4-MA jest zwykle sprzedawana jako amfetamina i dlatego większość stosujących ją osób nie zdaje sobie sprawy, że zażywa właśnie tę substancję.

Z naukowej oceny skutków przeprowadzonej przez Europejskie Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii (EMCDDA) z siedzibą w Lizbonie wynika, że 4-MA może być przyczyną poważnych działań niepożądanych, takich jak wysoka gorączka, nadciśnienie tętnicze, anoreksja, mdłości, ból głowy, bezsenność, paranoja, lęk i depresja. 4-MA nie ma żadnej stwierdzonej wartości z medycznego punktu widzenia, ani żadnego innego uzasadnionego zastosowania. Substancja ta poddana jest

środkom kontroli w 10 państwach UE, do których należą: Austria, Cypr, Francja, Niemcy, Węgry, Irlandia, Litwa, Holandia i Wielka Brytania.

Projekt Komisji został przedstawiony zgodnie z procedurą oceny ryzyka i kontroli nowych substancji psychoaktywnych, ustanowioną decyzją Rady [2005/387/JHA](#). Rada wystąpiła o ocenę ryzyka w dniu 24 września 2012 r.

W 2010 r. Komisja złożyła projekt i doprowadziła do wprowadzenia obowiązującego w całej UE zakazu dotyczącego narkotyku o nazwie mefedron, podobnego do ekstazy. W dniu 25 października 2011 r. Komisja Europejska zapowiedziała przegląd unijnych zasad walki z nielegalnymi narkotykami, zwłaszcza z nowymi substancjami psychoaktywnymi, które naśladują działanie niebezpiecznych narkotyków, takich jak ekstazy czy kokaina, i stanowią coraz poważniejszy problem. Wniosek ustawodawczy w tej sprawie ma zostać przedstawiony w 2013 r.

W 2012 r. w UE zidentyfikowano rekordową liczbę 73 substancji tego typu. Dla porównania w 2009 r. wykryto ich 24. Narkotyki te są coraz częściej dostępne przez internet i szybko rozprzestrzeniają się w wielu państwach członkowskich, którym trudno jest zapobiec ich sprzedaży.

Według opublikowanego w 2011 r. [badania Eurobarometru](#) nowe substancje, które wywołują efekt podobny do działania nielegalnych narkotyków, stają się coraz bardziej popularne: do ich zażycia przyznaje się 5 proc. młodych Europejczyków. Najwięcej takich osób jest w Irlandii (16 proc.), w Polsce (9 proc.), na Łotwie (9 proc.), w Wielkiej Brytanii (8 proc.) oraz w Luksemburgu (7 proc.). W badaniu Eurobarometru ujawniono również, że we wszystkich 27 państwach członkowskich UE przeważająca większość osób w wieku od 15 do 24 lat popiera objęcie takich substancji zakazem.

- **Dodatkowe informacje**

Komisja Europejska – polityka kontroli narkotyków:

http://ec.europa.eu/justice/anti-drugs/index_pl.htm

Strona internetowa wiceprzewodniczącej Komisji Viviane Reding, komisarz UE ds. sprawiedliwości: <http://ec.europa.eu/reding>

4. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI - UE potrzebuje nowej strategii zwalczania piractwa morskigo

Chcąc doprowadzić do tego, by UE zaniechała swoich cząstkowych działań, jakie prowadzi wobec piratów, Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (EKES) zaproponował kompleksową strategię zwalczania tej plagi. Dokument został przyjęty w formie opinii z inicjatywy własnej na wczorajszej sesji plenarnej EKES-u.

„Piractwo to nie tylko problem morski. Jest to także problem humanitarny, handlowy, a także globalny, który dotyka konsumentów i podatników na całym świecie” – twierdzi **dr Anna Bredima** (Grecja, wiceprzewodnicząca Grupy Pracodawców EKES-u), sprawozdawczyni opinii w tej sprawie.

Koszty piractwa osiągają w skali światowej zabójczą sumę 7–12 mld dolarów rocznie. Co roku przez wody, na których grasują piraci, przepływa 18 tys. statków. Przez zagrożony piractwem Ocean Indyjski transportuje się dziennie 3 mld baryłek ropy naftowej i połowę handlu kontenerowego.

EKES uważa, że UE, która kontroluje 40% światowego transportu morskiego, nie może sobie pozwolić na eskalację piractwa. „Jeśli fala piractwa będzie się rozprzestrzeniać w sposób niekontrolowany, cała logistyka UE oraz łańcuch dostaw towarów i energii mogą zostać zakłócone” – twierdzi dr Anna Bredima.

Dlatego też EKES wezwał instytucje unijne i państwa członkowskie do wykazania woli politycznej potrzebnej do opracowania wielopłaszczyznowej strategii zwalczania piractwa. Dr Bredima przekonuje, że „UE powinna znaleźć odpowiednie połączenie różnych narzędzi, które ma do dyspozycji, takich jak pomoc handlowa i rozwojowa, obecność sił wojskowych, narzędzia służące budowaniu zdolności i odbudowie”.

EKES może się do tego przyczynić, mobilizując europejskie społeczeństwo obywatelskie i opinię publiczną do wywierania nacisków na decydentów i skłonienia ich do działań.

EKES popiera decyzję ONZ w sprawie przedłużenia mandatu sił morskich Unii Europejskiej w Somalii (UE Navfor – Atalanta) do 2014 r., uważa jednak, że trzeba poszerzyć zasięg geograficzny ich działań również na Afrykę Zachodnią. Zdaniem dr Bredimy „dzisiejszą obecność sił morskich na Oceanie Indyjskim można by porównać do patrolowania przez 20 samochodów policyjnych obszaru wielkości Europy”.

EKES sądzi, że działaniom militarnym powinny towarzyszyć zdecydowane działania zmierzające do zerwania sieci przepływu środków finansowych piratów. „Pierwszym krokiem powinno być śledzenie ruchów kapitału i ustanowienie na poziomie UE

czarnej listy instytucji finansowych związanych z praniem pieniędzy pochodzących z piractwa” – twierdzi dr Bredima i dodaje, że „trzeba dotrzeć do złożonych w europejskich bankach pieniędzy pochodzących z okupów i skonfiskować je”.

Zapłacenie okupu pozostaje środkiem zapewniającym bezpieczny powrót marynarzy do domu, dlatego też EKES wypowiedział się przeciwko stanowczemu zakazowi jego wypłacania. Śmierci marynarzy nie można akceptować jako strat wśród ludności cywilnej powstałych na skutek wojny z piractwem.

W 2012 r. na wszystkich morzach i oceanach świata śmierć poniosło sześć marynarzy, a 448 piraci przetrzymywali jako zakładników. Komitet przekonuje do konieczności nasilenia szkoleń dla marynarzy w zakresie obrony przed atakami piratów. Powinny to być szkolenia przed wejściem na pokład, musztra i ćwiczenia na pokładzie, repatriacja i opieka psychologiczna nad marynarzami po uwolnieniu. Jednocześnie UE powinna opracować nowe skonsolidowane wytyczne w trosce o dobro marynarzy, którzy byli lub mogą stać się ofiarami piratów.

Komitet stwierdził również, że państwa członkowskie mogłyby zatrudniać prywatnych, wykwalifikowanych i uzbrojonych strażników w celu ochrony statków narażonych na niebezpieczeństwo, pod warunkiem że korzystanie z takich służb będzie zgodne ze ścisłymi przepisami unijnymi i międzynarodowymi. Komitet ostrzegł przed uznaniem obecności prywatnych strażników na pokładach statków za normę.

EKES zdecydowanie opowiada się za taką zmianą przepisów państw członkowskich, by piractwo ponownie zostało uznane za przestępstwo, i za utworzeniem spójnych ram prawnych ścigania piratów na drodze sądowej.

„Nie robimy sobie złudzeń, że piractwo można zlikwidować, prowadząc krótkoterminową politykę drobnych kroków” – stwierdziła dr Bredima, nalegając na przyjęcie środków długoterminowych, które łączyłyby budowanie potencjału w upadłych państwach z bezpośrednimi zachętami gospodarczymi oferującymi wiarygodny, alternatywny wobec piractwa, styl życia.

Zaproponowana przez EKES strategia zwalczania piractwa będzie omawiana przez decydentów i zainteresowane strony podczas otwartego wydarzenia organizowanego 24 stycznia br.

5. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI I SPRAWY WEWNĘTRZNE - Nielegalne narkotyki: sprawozdanie UE ujawnia nowe, niepokojące tendencje dotyczące przemytu narkotyków i ich spożycia

Europa wkracza w nową, znaczącą erę, jeżeli chodzi o podaż nielegalnych narkotyków i popyt na nie: rozwój sytuacji stanowi wyzwanie dla realizowanej obecnie polityki i podejmowanych działań. Powyższy wniosek płynie z pierwszego *sprawozdania dotyczącego rynków narkotykowych w UE*, które sporządzone zostało wspólnie przez Europejskie Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii oraz Europol i które zostało opublikowane w Brukseli. Obie agencje UE połączyły swoje siły, aby opracować pierwszą strategiczną analizę europejskiego rynku nielegalnych narkotyków w ujęciu całościowym.

W swoim sprawozdaniu opisują one rynek, który jest w coraz większym stopniu rynkiem dynamicznym, innowacyjnym i szybko reagującym na wyzwania. Jest to rynek, który wymaga równie dynamicznej, innowacyjnej i elastycznej reakcji. Sprawozdanie ujawnia „zmieniające się oblicze przestępczości zorganizowanej w Europie”: w przeszłości rynek narkotykowy na terytorium UE skupiał się wokół określonych narkotyków, które wyspecjalizowani przestępcy przemycali wzdłuż dobrze znanych tras. Obecny rynek jest natomiast bardziej „płynny”, coraz częściej wytyczane są nowe trasy, zaś przesyłki coraz częściej zawierają różnorodne substancje. „Bieżące sprawozdanie ujawnia coraz bardziej zintegrowany charakter współczesnego europejskiego rynku narkotykowego; jest to jedno z najbardziej złożonych i postępujących zjawisk przestępczych naszych czasów. Zorganizowane grupy przestępcze coraz częściej zajmują się rozprowadzaniem różnych substancji jednocześnie i coraz większe jest prawdopodobieństwo, że będą łączyć swoje siły. Zróżnicowaniu ulega również sam przemyt narkotyków, zarówno jeżeli chodzi o złożoność wybieranych tras, jak i rodzaj narkotyków przetrucanych tymi trasami. Wymaga to zwiększonego współdziałania na szczeblu UE. Działania podejmowane na szczeblu krajowym nie są wystarczające, nawet jeżeli są one szeroko zakrojone. Analiza oferowana w sprawozdaniu jest wyjątkowa za sprawą połączenia wiedzy pozyskanej podczas monitorowania problemu narkotyków w Europie przez Europejskie Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii oraz operacyjnego doświadczenia w zakresie tendencji rozwoju przestępczości zorganizowanej, jakim dysponuje Europol”, powiedziała unijna komisarz ds. wewnętrznych **Cecilia Malmström**, prezentując ustalenia określone w sprawozdaniu.

Jak wyjaśnił dyrektor Europolu, **Rob Wainwright**: „Większość zorganizowanych grup przestępczych w dalszym ciągu skupia swoją podstawową działalność wokół międzynarodowego przemytu narkotyków. Grupy te dostosowują się do nowych możliwości popełniania przestępstw, zmieniają metody oraz trasy przemytu, aby unikać organów ścigania. Obserwujemy coraz częstsze wykorzystywanie legalnych metod transportu handlowego, takich jak kontenery, samoloty, usługi kurierskie i pocztowe. Pozwala to na przemykanie narkotyków przez różnorodne punkty tranzytowe, co z kolei utrudnia ich przechwytywanie. Istotnym czynnikiem ułatwiającym ten proceder okazały się także technologie internetowe, powszechnie wykorzystywane na potrzeby marketingu i sprzedaży narkotyków”.

W sprawozdaniu szczegółowo przedstawiono rolę Europy jako jednego z najważniejszych światowych źródeł dostaw prekursora chemicznego wykorzystywanego do produkcji heroiny (bezwodnik octowy); Europa odgrywa również istotną rolę w zakresie pakowania, marketingu i promocji produktów zawierających nowe substancje psychoaktywne.

„Jeżeli chodzi o narkotyki syntetyczne, a coraz częściej również o marihuanę, UE jest w dalszym ciągu znaczącym regionem produkcji narkotyków”, zauważa **Wolfgang Götz**, dyrektor Europejskiego Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii. „Nasila się tendencja do produkowania nielegalnych narkotyków niedaleko tych rynków, na których planuje się ich zbyć, co zmniejsza prawdopodobieństwo ich przechwytywania. Skutkiem tych tendencji są coraz większe koszty, jakie musimy obecnie ponosić w kontekście bezpieczeństwa społeczeństwa, zdrowia ludności oraz dodatkowego obciążenia zasobów policji, które już i tak są maksymalnie eksploatowane”.

Zgodnie z wnioskami zawartymi w sprawozdaniu, istotnym czynnikiem napędzającym wspomniany rozwój jest globalizacja: miejsca produkcji, składowania i tranzytu znajdują się w coraz liczniejszych państwach. Ogromny wpływ na rozwój tej sytuacji ma ponadto internet, zarówno jako narzędzie komunikacji jak i miejsce sprzedaży. Innowacje obserwuje się jednak także w obszarze produkcji: mówi się, że UE jest kluczowym „źródłem wiedzy specjalistycznej i *know-how*”, jeżeli chodzi o uprawę marihuany, produkcję narkotyków syntetycznych oraz ukrywanie kokainy.

Wśród innych ustaleń sprawozdania znajdują się powiązania między sieciami przemytu kokainy i haszyszu, rosnące znaczenie Afryki jako obszaru tranzytu i składowania, a także fakt, że gangi przestępców z północno-zachodniej Europy odgrywają centralną rolę w rozprowadzaniu niemal wszystkich rodzajów narkotyków

na obszarze całej UE. Proponuje się, aby w ramach przeciwdziałania organy ścigania w większym stopniu priorytetowo traktowały gromadzenie informacji na temat wysoko postawionych w hierarchii przestępczej osób oraz wyspecjalizowanych grup przestępczych. Ponadto, ze względu na tempo rozwoju w obszarze narkotyków syntetycznych Europa powinna zwiększyć swój potencjał wczesnego ostrzegania o nowych substancjach pojawiających się na rynku.

W sprawozdaniu podkreślono, że skoordynowane działania na szczeblu UE mogą przynieść wyraźną poprawę sytuacji. Przyjmując podejście, które jest zarówno pragmatyczne jak i możliwe do zastosowania, obie agencje określiły najważniejsze wnioski i wskazówki na potrzeby przyszłych strategii i działań.

Zdjęcia policji udostępnione do pobierania, pochodzące z dochodzeń dotyczących przemytu oraz produkcji narkotyków: <http://www.emcdda.europa.eu/events/2013/drug-markets>

Dodatkowe informacje

- Video: wywiady z ekspertami i inne materiały: <http://www.youtube.com/watch?v=ueF-2djqRys>
- Link do sprawozdania: <http://www.emcdda.europa.eu/events/2013/drug-markets>
- Zdjęcia i rysunki: <http://www.emcdda.europa.eu/html.cfm/index194222EN.html>
- EMCDDA www.emcdda.europa.eu
- Europol: www.europol.europa.eu

6. SPRAWY WEWNĘTRZNE - Skuteczniejsze narzędzia walki z ekstremizmem

Jak ulepszyć europejskie narzędzia zapobiegania brutalnemu ekstremizmowi? Odpowiedź na to pytanie była celem konferencji wysokiego szczebla zorganizowanej w Brukseli w dniu 29 stycznia 2013 r. Rozwiązania przygotowano na podstawie prac prowadzonych przez ekspertów i specjalistów współpracujących w ramach sieci upowszechniania wiedzy o radykalizacji postaw (Radicalisation Awareness Network, RAN). Sieć powstała w 2011 r. z inicjatywy **Cecylii Malmström**, komisarz UE do spraw wewnętrznych. Propozycje polityczne obejmują szkolenie policji lokalnej w zakresie wykrywania oznak radykalizacji postaw w kierunku brutalnego ekstremizmu oraz zapewnienie programów łagodzenia takich postaw lub programów wyjścia skierowanych do członków grup ekstremistycznych. Na konferencji osoby pracujące w

terenie spotkają się z ministrami, przedstawicielami środowiska akademickiego i samorządowcami. Pomoże to w osiągnięciu celu konferencji – wprowadzeniu unijnej walki z ekstremizmem na nowy poziom.

Komisarz **Cecilia Malmström** powiedziała: „Brutalny ekstremizm to jedno z największych zagrożeń dla bezpieczeństwa obywateli UE. To ciągły i narastający problem dotyczący bezpieczeństwa wewnętrznego. Zagrożenie terroryzmem pochodzi już nie tylko od grup zorganizowanych, ale też od jednostek – a działania jednostek trudniej wykryć i przewidzieć. Możemy wiele się nauczyć od fachowców pracujących na pierwszej linii walki z radykalizacją postaw. Ich zalecenia stanowią istotne narzędzie dla decydentów w obszarze walki z ekstremizmem oraz dostarczają im konkretnych sugestii”.

„Nie pokonamy brutalnego ekstremizmu bez zajęcia się problemem populistycznej i demagogicznej propagandy, która kładzie podwaliny pod stosowanie przemocy motywowanej względami ideologicznymi w Europie” – dodała. „Od II wojny światowej siły ekstremistyczne i populistyczne nigdy nie miały takiego wpływu na parlamenty narodowe, jak dzisiaj. Europejscy przywódcy muszą silniej sprzeciwiać się rosnącemu ekstremizmowi. Potrzebujemy odwagi, by stawić czoła temu zjawisku i bronić naszych wspólnych, europejskich wartości”.

Ludzie mający bezpośredni kontakt z osobami lub grupami podatnymi na radykalizację są w najlepszej pozycji, aby zająć się problemem brutalnego ekstremizmu. W całej Europie działają osoby pracujące w terenie, badacze, nauczyciele i przywódcy społeczni, którzy starają się odnaleźć osoby zagrożone radykalizacją i mogące popełnić akty przemocy, aby tym osobom pomóc. Na konferencji wysokiego szczebla te osoby pracujące w terenie połączyły swoje siły z ministrami spraw wewnętrznych lub sprawiedliwości z **Belgii, Cypru, Francji, Irlandii, Łotwy, Norwegii, Szwecji i Włoch** oraz z przedstawicielami szeregu innych państw.

Sieć [Radicalisation Awareness Network](#) to zespół ekspertów i specjalistów w tej dziedzinie, podzielony na 8 grup roboczych zajmujących się: policją i egzekwowaniem prawa, głosami ofiar terroryzmu, internetem i mediami społecznościowymi, zapobieganiem, łagodzeniem radykalnych postaw; karami więzienia i okresem zawieszenia kary, zdrowiem, wymiarem wewnętrznym i zewnętrznym. Grupy robocze opracowały 15 zaleceń w trzech głównych obszarach. Te obszary to: doświadczenia i wnioski podmiotów lokalnych zgromadzone podczas zapobiegania brutalnemu ekstremizmowi; rola diaspor w zapobieganiu temu zjawisku; komunikacja i publikowanie treści antyekstremistycznych w internecie.

Dokument konsultacyjny obejmujący propozycje 15 konkretnych działań w tym obszarze oraz dokumenty robocze grup można znaleźć w internecie.

http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/networks/radicalisation_awareness_network/ran-high-level-conference/index_en.htm

Propozycje, które zostaną przedyskutowane na konferencji, obejmują także: pomoc ofiarom terroryzmu w opowiedzeniu swoich historii w ramach zapobiegania przemocy; zaangażowanie byłych ekstremistów w obalenie przekazu brutalnych ekstremistów, oraz wykorzystanie zasobów sektora PR i przemysłu filmowego do opowiedzenia historii przeciwstawnych oraz promowania skutecznego przekazu alternatywnego w internecie.

- **Przebieg procedury**

Terroryzm pod każdą postacią pozostaje głównym wyzwaniem w zapewnieniu bezpieczeństwa wewnętrznego w UE. Zapobieganie radykalizacji postaw i jej skutkom to jeden z głównych celów określonych w komunikacie w sprawie strategii bezpieczeństwa wewnętrznego przyjętym w 2010 r.

Komisja, uznając, że radykalizacji postaw najlepiej zapobiegać jak najbliżej zagrożonych jednostek w najbardziej narażonych na to zjawisko środowiskach, zainicjowała we wrześniu 2011 r. działalność sieci upowszechniania wiedzy o radykalizacji postaw (Radicalisation Awareness Network – RAN).

Sieć RAN wspiera specjalistów działających na pierwszej linii na szczeblu lokalnym i zaangażowanych w zwalczanie brutalnego ekstremizmu w UE, a także ułatwia im dzielenie się doświadczeniami i najlepszymi praktykami.

7. SPRAWY WEWNĘTRZNE - Rok po wprowadzeniu reformy w zakresie ochrony danych

Rok temu Komisja Europejska przedstawiła propozycję kompleksowej reformy unijnych przepisów o ochronie danych z 1995 r. Reforma miała na celu wzmocnienie prawa do ochrony prywatności w internecie i przyspieszenie tempa rozwoju europejskiej gospodarki cyfrowej. Postęp technologiczny i globalizacja znacząco zmieniły sposób gromadzenia danych, uzyskiwania do nich dostępu oraz ich wykorzystywania. Ponadto 27 państw członkowskich UE wdrożyło przepisy z 1995 r. na różne sposoby, co doprowadziło do rozbieżności w ich egzekwowaniu. Jednolite

przepisy zaradzą obecnemu rozdrobnieniu i kosztownym obciążeniom administracyjnym, co przyniesie przedsiębiorstwom oszczędności w wysokości ok. 2,3 mld euro rocznie. Inicjatywa pomoże również wzmocnić zaufanie konsumentów do usług internetowych, zapewniając niezbędny impuls dla wzrostu gospodarczego, zatrudnienia i innowacji w Europie.

- **Jak reforma w zakresie ochrony danych może pobudzić wzrost gospodarczy?**

Wymiana danych stała się koniecznym elementem wzrostu gospodarczego. Ochrona prywatności oraz swobodny przepływ danych to pojęcie komplementarne, które się wzajemnie nie wykluczają.

Rozwój gospodarki cyfrowej wymaga zaufania. Wiele osób obawia się ujawniać swoje dane osobowe w sieci. Oznacza to, że rzadziej będą one korzystać z usług internetowych i innych technologii. Według badania GSMA 9 na 10 użytkowników smartfonów obawia się, że obsługujące te urządzenia aplikacje mogą gromadzić dane na ich temat bez ich zgody i twierdzi, że chce wiedzieć, kiedy takie dane są przekazywane innym podmiotom.

Wprowadzenie przejrzystych, rzetelnych i spójnie stosowanych zasad sprawi, że przetwarzanie danych będzie bezpieczniejsze i tańsze, pozwoli również zwiększyć poziom zaufania. **Zaufanie z kolei jest siłą napędową wzrostu gospodarczego.** To przesłanie jest znane na całym świecie. W piśmie do Parlamentu Europejskiego, stanowiącym wyraz zdecydowanego poparcia dla reformy ochrony danych, 25 najważniejszych organizacji konsumenckich ze Stanów Zjednoczonych wyraziło przekonanie, że „poprawa norm w zakresie prywatności w Europie przyniesie korzyści konsumentom na całym świecie”.

- **Jakie korzyści z reformy odniosą przedsiębiorcy?**

Proponowane unijne przepisy o ochronie danych obejmują trzy elementy, dzięki którym przedsiębiorcom łatwiej będzie wspierać wzrost gospodarczy:

Po pierwsze, obniżone zostaną koszty i zwiększona pewność prawa: obecne różnorodne przepisy krajowe zostaną bowiem zastąpione przez **jednolity zbiór przepisów obowiązujących we wszystkich 27 państwach Unii.**

Wprowadzenie **punktu kompleksowej obsługi** przedsiębiorców pośredniczących w kontaktach z organami regulacyjnymi pozwoli ograniczyć biurokrację. W

przyszłości przedsiębiorstwa będą miały do czynienia wyłącznie z organem ochrony danych w kraju UE, w którym prowadzą działalność.

Ponadto **nie będą już dłużej zobowiązane do zgłaszania każdego indywidualnego przypadku przetwarzania danych** krajowym organom regulacyjnym.

Pozwoli to przedsiębiorcom zaoszczędzić około 2,3 mld euro rocznie.

Po drugie, reforma będzie źródłem wzrostu, ponieważ uwzględnia ona koszty nieprzestrzegania przepisów. Naruszenia przepisów w zakresie ochrony danych mogą powodować ogromne koszty. Według doniesień atak na Sony, kiedy to złamano zabezpieczenia dotyczące 100 milionów kont, spowodował straty szacowane się na kwotę 1-2 mld euro. Dopilnowanie, by klienci byli **zawiadamiani bez zbędnej zwłoki** o złamaniu zabezpieczeń dotyczących ich danych, m.in. szczegółów karty kredytowej, pozwoli podnieść poziom zaufania konsumentów do przedsiębiorczości elektronicznej.

Po trzecie, Komisja przedstawiła propozycje zwiększenia liczby sposobów, dzięki którym przedsiębiorstwa są w stanie wykazać, że spełniają wysokie standardy ochrony, dokonując transferu danych osobowych poza granice UE. Lista ta jest długa. Przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w różnych częściach świata korzyści przyniosą bardziej **przejrzyste zasady określające możliwe sposoby korzystania z wiążących reguł korporacyjnych i standardowych klauzul umownych** do przekazywania danych osobowych w bezpieczny sposób.

Wniosek **eliminuje również wiele uciążliwych procedur uprzedniego wydawania zezwoleń**. W określonych warunkach możliwe będzie przesyłanie danych poza Unię na podstawie kodeksów postępowania. Zasady bezpiecznego transferu danych osobowych (program „Safe Harbour”) nie zostaną naruszone.

Proponowane nowe unijne zasady dotyczące odpowiedniej ochrony danych **w pełni uwzględniają mechanizmy ochrony prywatności w innych krajach**. Nie chodzi tu o zagwarantowanie, że system wykorzystywany w państwie trzecim jest identyczny z systemem unijnym, lecz o zapewnienie tego samego poziomu ochrony danych w praktyce. Doświadczenie wskazuje, że takie podejście się sprawdza.

- **Jakie korzyści z reformy odniosą obywatele?**

W zaproponowanych unijnych przepisach o ochronie danych przewidziano trzy elementy, dzięki którym osoby fizyczne będą miały kontrolę nad własnymi danymi i dzięki którym wzrośnie zaufanie do korzystania z usług internetowych.

Po pierwsze, **wzmacniając istniejące „prawo do bycia zapomnianym”** (prawo do wystąpienia o usunięcie danych, gdy przestają być potrzebne), unijne przepisy pomogą lepiej radzić sobie z zagrożeniami ochrony danych w internecie: osoby fizyczne będą miały możliwość usunięcia swoich danych, jeżeli nie będzie istnieć uzasadniona podstawa do ich zachowania. Osoby fizyczne uzyskają łatwiejszy dostęp do własnych danych osobowych i będą mogli łatwiej **je przekazywać od jednego usługodawcy do drugiego**.

Po drugie, w przypadku gdy do przetwarzania danych konieczna jest **zgoda**, będzie ona musiała zostać wydana wyraźnie, a nie być domniemana, jak to czasami ma miejsce. Zgoda jest obecnie tylko jednym z wielu powodów umożliwiających zgodne z prawem przetwarzania danych, a nowe przepisy utrzymają ten stan rzeczy. Podstawą przetwarzania danych może być również wykonanie umowy, obowiązek prawny, interes publiczny lub uzasadniony interes administratora danych itp. Jeśli wymagana jest jednak zgoda na przetwarzanie danych, musi być ona wyraźna: milczenie nie jest równoznaczne z jej wyrażeniem.

Wyraźna zgoda nie musi mieć formy pisemnej: osoba fizyczna może zgodzić się na przetwarzanie swoich danych, klikając ikonę lub zaznaczając pole na stronie internetowej. Nie oznacza to, że na stronie będą pojawiać się powtarzające się komunikaty z prośbą o wyrażenie zgody w odniesieniu do kolejnych operacji, dla jakich jest ona wymagana.

Po trzecie, nowe przepisy **pomogą zmniejszyć liczbę przypadków naruszenia ochrony danych**. Jeżeli dojdzie do naruszenia – utraty danych, ich kradzieży lub złamania zabezpieczeń – **poszkodowani powinni być powiadomieni o takim przypadku jak najszybciej**. Szybkie działania w celu zwalczania naruszeń uderzają w przestępców, a nie w przedsiębiorców działających zgodnie z prawem. Dlaczego nie powiadamiać o naruszeniu ochrony danych w ciągu 24 godzin, jeżeli jest to możliwe? W swoim wniosku Komisja nie prosi o nic więcej. Dane statystyczne dowodzą, że w krajach, w których wymaga się szybkiego powiadomienia o tego typu naruszeniach, odnotowuje się mniej takich przypadków. Wynika z tego jasno, że rygorystyczne przepisy w tej dziedzinie zachęcają przedsiębiorstwa do administrowania danymi osobowymi z większą dbałością o bezpieczeństwo.

- **Co oznacza tak naprawdę prawo do bycia zapomnianym?**

Tych, którzy mają nadzieję, że prawo do bycia zapomnianym umożliwi wyczyszczenie historii kredytowej, spotka rozczarowanie.

Wniosek Komisji opiera się na istniejącym już prawie, zgodnie z którym można wnioskować o usunięcie danych osobowych, jeżeli nie istnieje uzasadniona podstawa do ich zachowania. Dotyczy to wszystkich rodzajów powszednich sytuacji. Na przykład dzieci mogą nie być świadome ryzyka związanego z ujawnianiem swoich danych osobowych i już jako osoby pełnoletnie żałować, że je kiedyś ujawniły. Jeśli chcą, powinny mieć możliwość usunięcia tych informacji.

- **Czy dzięki prawu do bycia zapomnianym historia zostanie napisana na nowo?**

Prawo do bycia zapomnianym nie ma nic wspólnego z pisaniem historii od nowa. **We wniosku Komisji przewidziano w szczególności ochronę wolności słowa i wolności mediów** (w art. 17 i 80), jak również badań historycznych i naukowych.

Podobnie dane osobowe mogą być przechowywane tak długo, jak są one potrzebne do realizacji umowy lub w celu spełnienia obowiązku prawnego. Krótko mówiąc, **prawo do bycia zapomnianym nie jest prawem absolutnym**.

Prawa przedsiębiorstw również są chronione. Jeżeli określone dane osobowe zostały podane do wiadomości publicznej (np. w internecie), przedsiębiorstwo musi faktycznie dopilnować, by osoby trzecie otrzymały informację o wniosku o usunięcie tych danych. **Przedsiębiorstwo nie jest oczywiście w stanie usunąć wszystkich śladów zawartych w indeksach wyszukiwarek** i nie tego wymagają unijne przepisy. Przedsiębiorstwa powinny jednak podjąć wszelkie stosowne kroki w celu dopilnowania, by strony trzecie, którym przekazano dane, zostały poinformowane o fakcie, że dana osoba prywatna pragnie usunąć swoje dane. W większości przypadków będzie to wymagać zaledwie przesłania wiadomości pocztą elektroniczną.

- **Czy reforma ochrony danych daje Komisji wolną rękę w zakresie regulacji tej dziedziny?**

Uprawnienia wykonawcze, jakie uzyskała Komisja w wyniku reformy przepisów o ochronie danych, nie oznaczają, że ma ona pełną dowolność. Przekazane uprawnienia

wykonawcze pozwolą na **dostosowanie** do bieżących zmian **jedynie mniej istotnych elementów aktów prawnych**, co będzie się odbywać pod kontrolą Parlamentu Europejskiego i Rady Ministrów. Bez tej elastyczności, umożliwiającej dostosowania do zmian technologicznych, nowe przepisy miałyby nieuchronnie zbyt nakazowy charakter i byłyby w mniejszym stopniu otwarte na innowację. Szybko by się dezaktualizowały. Przed skorzystaniem z przysługujących jej uprawnień Komisja jak zwykle przeprowadzi konsultacje z zainteresowanymi stronami.

Prawo europejskie przewiduje tego rodzaju uprawnienia wykonawcze nie bez powodu: dzięki nim elementy techniczne unijnych przepisów mogą być **szybko dostosowane do zmieniających się warunków**, bez konieczności przeprowadzania pełnej długotrwałej procedury legislacyjnej niezbędnej do przyjęcia nowego prawodawstwa.

- **Czy nowe przepisy osłabią międzynarodową współpracę w zakresie zwalczania przestępczości?**

Wymiana danych między organami ścigania nie zostanie utrudniona. Jedynie te porozumienia, które dotyczą wymiany danych osobowych bez odpowiednich zabezpieczeń w zakresie ich ochrony, będą musiały zostać poddane ponownej analizie.

- **Jakie będą kolejne działania?**

Projekt przepisów musi teraz zostać zatwierdzony przez współprawodawców europejskich: Parlament Europejski i Radę Ministrów, w której zasiadają ministrowie rządów krajowych. Sprawozdawcy Parlamentu Europejskiego (posłowie do Parlamentu Europejskiego zajmujący się reformą ochrony danych) przygotowali swoje projekty sprawozdań, które zostaną następnie omówione w odpowiednich komisjach parlamentarnych. **Oczekuje się, że głosowanie Parlamentu Europejskiego odbędzie się pod koniec kwietnia.**

Irlandia, która przez najbliższe sześć miesięcy będzie przewodniczyć i kierować posiedzeniami Rady, wskazała ochronę danych jako swój priorytet i podejmuje znaczące wysiłki w celu osiągnięcia porozumienia politycznego w sprawie reformy ochrony danych **przed końcem swojej prezydencji (czerwiec 2013 r.)**. Zadowolające postępy osiągnięto na nieformalnym posiedzeniu Rady w dniu 18 stycznia b.r.

Komisja Europejska będzie nadal ściśle współpracować z Parlamentem Europejskim, Radą i irlandzką prezydencją w celu wsparcia ich wysiłków na rzecz przyjęcia przepisów o ochronie danych przed końcem tego roku.

- **Dodatkowe informacje**

Komisja Europejska – ochrona danych: <http://ec.europa.eu/justice/data-protection>
Strona internetowa wiceprzewodniczącej Viviane Reding, komisarz UE ds. sprawiedliwości: <http://ec.europa.eu/reding>
Portal informacyjny Dyrekcji Generalnej ds. Sprawiedliwości:
http://ec.europa.eu/justice/newsroom/index_en.htm

8. SPRAWY WEWNĘTRZNE - Porażka europejskiego projektu dotyczącego chmur obliczeniowych

Chociaż UE słusznie dąży do zwiększenia wykorzystania technologii chmur obliczeniowych, nie udaje jej się doprowadzić do rozwinięcia usług ani wykształcenia europejskiej infrastruktury w tym zakresie – ostrzegł Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny w **opinii** przyjętej na sesji plenarnej w dniu 16 stycznia 2013 r.

http://eescopinions.eesc.europa.eu/viewdoc.aspx?doc=ces/ten/ten494/pl/ces1701-2012_00_00_tra_ac_pl.doc

W swojej opinii EKES ocenia najnowszy komunikat Komisji w sprawie „Wykorzystanie potencjału chmury obliczeniowej (CC) w Europie” i proponuje alternatywną, trzejelementową strategię, czyli zwiększenie wykorzystania CC, opracowanie opartego na niej oprogramowania i rozwijanie tej technologii w Europie. Cele UE dotyczące chmury obliczeniowej nie powinny ograniczać się po prostu do jej przyjęcia. Zdaniem Erica Pigala (Grupa Pracowników, Francja), sprawozdawcy opinii Komitetu w tej sprawie, powinny one pomagać przedsiębiorstwom i administracjom państwowym w rozwinięciu aktywności w chmurze poprzez usługi oparte na tej technologii oraz zapewnić Europie „efektywność działania w chmurze” poprzez odpowiednią infrastrukturę.

Komunikat Komisji w sprawie „Wykorzystanie potencjału chmury obliczeniowej (CC) w Europie”:

http://mac.bip.gov.pl/fobjects/download/3526/com_2012_0529-pdf.html

Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny uważa, że realizacja tych celów doprowadzi do powstania „europejskiej produkcji energii cyfrowej”. Jeśli tak się nie stanie, Europa będzie w coraz większym stopniu zależna od dostawców

zewewnętrznych. Eric Pignal zauważa, że „energia cyfrowa, podobnie jak inne źródła energii, takie jak ropa i gaz, stanowi wyzwanie gospodarcze i strategiczne”.

Aby wesprzeć wykorzystanie chmury obliczeniowej, Komitet poparł propozycję Komisji, aby zrezygnować z nagromadzenia norm technicznych i stworzyć europejskie systemy certyfikacji dla dostawców usług w chmurze. Opowiedział się również za opracowaniem modelowych warunków umownych w odniesieniu do umów o gwarantowanym poziomie usług i za wspólnym rozwojem sektorów publicznych w oparciu o CC.

Wyraża jednak ubolewanie z powodu braku konkretnych środków podnoszących świadomość w tej kwestii i ostrzega przed wykluczeniem najsłabszych grup. „Komisja powinna podjąć szczególne starania wobec użytkowników o najniższej świadomości i pokazać MŚP, jakie korzyści mogą odnieść z wykorzystania technologii CC” – stwierdził Eric Pignal.

Jednak propagowanie korzystania z chmur obliczeniowych nie doprowadzi automatycznie do powstania usług w chmurze i odpowiedniej infrastruktury. Zdaniem EKES-u do tego potrzebne są specjalne bodźce. „W obecnych warunkach rynkowych zwiększenie wykorzystania chmur obliczeniowych w Europie nieuchronnie wzmocni operatorów spoza Europy” – stwierdził Eric Pignal.

Wyraził on również poważne zaniepokojenie istnieniem oligopolu na rynku CC i dominacją operatorów spoza Europy i wezwał UE do zagwarantowania operatorom europejskim, że skorzystają na promowaniu wykorzystania chmur obliczeniowych i że będą się mogli rozwijać. Wskazał na surowe normy ochrony danych osobowych w Europie i na fakt, że europejscy konsumenci preferują dostawców lokalnych, stwierdzając, że warunki te sprzyjają powstawaniu operatorów z siedzibą w Europie.

Komitet, świadom trudności, jakich użytkownicy doświadczają w sporach z dostawcami działającymi w innych krajach, proponuje stworzenie programu rozwiązywania sporów on-line, opartego na dobrze przetestowanym modelu używanym w równie zglobalizowanym i międzynarodowym kontekście handlu elektronicznego. „Ponieważ takie działania muszą być niezależne i bezstronne, taką mediację można powierzyć istniejącej bądź nowej agencji europejskiej. Jej doświadczenie i znajomość powtarzających się problemów mogłyby następnie zostać wykorzystane do odpowiedniego dostosowania sposobów działania i przepisów” – stwierdził Eric Pignal.

Aby osiągnąć cele przedstawione w opinii, EKES proponuje zastosowanie ukierunkowanych dotacji unijnych i krajowych oraz nadanie impulsu projektom europejskim poprzez procedurę przetargową zgodną z zasadami konkurencji.

9. SPRAWY WEWNĘTRZNE - Europejskie Centrum ds. Walki z Cyberprzestępczością rozpoczyna działalność 11 stycznia

Z dniem 11 stycznia 2013 r. rozpoczęło działalność Europejskie Centrum ds. Walki z Cyberprzestępczością (EC3), mające chronić obywateli i europejskie przedsiębiorstwa przed przestępstwami w internecie. W uroczystym otwarciu Centrum, powstałego przy biurze Europolu w Hadze (Holandia), wzięła udział **Cecilia Malmström**, komisarz UE do spraw wewnętrznych.

„Centrum znacznie poprawi zdolności UE w zakresie zwalczania cyberprzestępczości oraz w zakresie ochrony internetu, który powinien pozostać bezpłatny, otwarty i bezpieczny. Przestępcy internetowi są sprytni i natychmiast wykorzystują nowe technologie do nielegalnych celów. Dzięki Centrum zyskamy nad nimi przewagę, będziemy od nich szybsi, dzięki czemu będziemy mogli zapobiegać ich przestępstwom i je zwalczać” – powiedziała komisarz Malmström.

„Zwalczanie cyberprzestępczości, biorąc pod uwagę ponadgraniczny charakter tego zjawiska i łatwość, z jaką przestępcy mogą się ukryć, wymaga właściwej i elastycznej reakcji. Europejskie Centrum ds. Walki z Cyberprzestępczością ma zapewniać specjalistyczną wiedzę: jako ośrodek analizy informacji, jako centrum wsparcia operacyjnego w zakresie dochodzeń i spraw kryminalnych. Pozwoli również mobilizować dostępne zasoby ze wszystkich państw członkowskich. Dzięki temu może ono ograniczyć zagrożenia ze strony przestępców internetowych niezależnie od tego, w jakim kraju działają” – oświadczył **Troels Oerting**, szef Europejskiego Centrum ds. Walki z Cyberprzestępczością.

Dochodzenia w sprawie oszustw internetowych, przemocy wobec dzieci w internecie i innych cyberprzestępstw dotyczą zazwyczaj setek ofiar, a także podejrzanych w wielu różnych częściach świata. Policja krajowa nie jest w stanie samodzielnie przeprowadzić operacji zakrojonych na tak dużą skalę.

Otwarcie Centrum oznacza odejście od dotychczasowego podejścia UE do problemu cyberprzestępczości. Przede wszystkim działania Centrum będą w większym stopniu opierać się na przewidywaniach i będą miały bardziej wszechstronny charakter.

Centrum pozwoli gromadzić wiedzę i informacje, będzie wspierać dochodzenia w sprawach karnych oraz propagować jednolite rozwiązania w całej UE.

Centrum będzie się koncentrować na nielegalnych działaniach zorganizowanych grup przestępczych w internecie, w szczególności na atakach wymierzonych w bankowość elektroniczną i wszelkiego rodzaju internetowe transakcje finansowe, na przemoc seksualnej wobec dzieci w internecie oraz na przestępstwach dotyczących kluczowej infrastruktury i systemów informacyjnych w UE.

Centrum będzie również wspierać badania, rozwój oraz działania na rzecz rozszerzenia możliwości organów ścigania, sędziów i prokuratorów. Będzie ono również sporządzać oceny zagrożeń, obejmujące analizę tendencji, prognozy i wczesne ostrzeżenie. Aby poprawić skuteczność rozbijania siatek przestępców działających w internecie i ścigania podejrzanych, Centrum będzie gromadzić i przetwarzać dane dotyczące cyberprzestępczości i zapewni pomoc techniczną organom ścigania w państwach członkowskich. Będzie im udzielać wsparcia operacyjnego (np. w przypadku ingerencji, oszustw, przemoc seksualnej wobec dzieci w internecie itd.) oraz służyć specjalistyczną wiedzą techniczną, analityczną i kryminalistyczną w ramach wspólnych dochodzeń unijnych.

Z nowego badania Eurobarometru wynika, że Europejczycy mają duże obawy co do bezpieczeństwa cybernetycznego: 89 proc. użytkowników internetu unika ujawniania danych osobowych w sieci, a 12 proc. doświadczyło już oszustwa w internecie.

Codziennie ofiarą różnych form przestępstw w internecie pada około miliona osób. Łączne roczne straty poszkodowanych w wyniku działalności cyberprzestępczej na całym świecie szacuje się na około 290 mld euro (Norton, 2011 r.).

- **Kontekst**

Zamiar ustanowienia Europejskiego Centrum ds. Walki z Cyberprzestępczością Komisja ogłosiła w „[Strategii bezpieczeństwa wewnętrznego UE w działaniu](#)”, którą przyjęła w dniu 22 listopada 2010 r.

Ustanowienie Centrum jest częścią działań mających na celu ochronę obywateli przed przestępstwami internetowymi. Stanowi ono uzupełnienie wniosków ustawodawczych, takich jak dyrektywa dotycząca ataków na systemy informatyczne oraz przyjęta w 2011 r. dyrektywa dotycząca zwalczania wykorzystywania seksualnego dzieci oraz pornografii dziecięcej w internecie.

Oficjalna ceremonia otwarcia Centrum odbędzie się w dniu 11 stycznia w siedzibie Europolu w Hadze (Holandia).

10. RÓWNOUPRAWNIENIE - Presja ze strony prawodawców nie idzie na marne – odsetek kobiet w zarządach spółek w Europie wzrósł do 15,8 proc.

Komisja opublikowała 25 stycznia 2013 r. okresowe dane dotyczące odsetka kobiet w zarządach spółek notowanych na giełdzie. Z informacji tych wynika, że **15,8 proc.** członków zarządów to kobiety – liczba ta **wzrosła** w porównaniu z **13,7 proc.** w styczniu 2012 r. Kobiety stanowią średnio 17 proc. członków zarządu niepełniących funkcji wykonawczych (wzrost w porównaniu z 15 proc. w styczniu 2012 r.) oraz 10 proc. pełniących funkcje wykonawcze (wzrost z poziomu 8,9 proc.). Liczba kobiet w zarządach **wzrosła we wszystkich krajach UE z wyjątkiem trzech** (Bułgarii, Polski i Irlandii).

Aktualny odsetek oznacza wzrost o 2,2 punktu procentowego w porównaniu z październikiem 2011 r. i jest to zarazem **największa dotąd odnotowana zmiana w skali roku**. Tendencję tę zaobserwowano po tym, jak Komisja Europejska przyjęła 14 listopada 2012 r. wniosek legislacyjny dotyczący kobiet w zarządach, w którym jako cel wyznaczono 40-procentową obecność kobiet w zarządach w oparciu o ich zasługi. Zmiana ta jest też efektem prowadzonych na wysokim szczeblu w UE dyskusji na temat potrzeby przyjęcia przepisów regulujących odsetek kobiet w zarządach.

Wiceprzewodnicząca Komisji **Viviane Reding** przedstawiła nowe dane podczas Światowego Forum Ekonomicznego w Davos. Jej wystąpienie było częścią sesji publicznej na temat roli kobiet w procesie podejmowania decyzji gospodarczych, podczas której głos zabrała również Christine Lagarde, dyrektor zarządzająca Międzynarodowego Funduszu Walutowego.

„Presja wywierana przez prawodawców przynosi rezultaty, to widać gołym okiem. Spółki zaczynają wreszcie rozumieć, że jeśli chcą pozostać konkurencyjne w epoce starzejącego się społeczeństwa, nie mogą sobie pozwolić na ignorowanie kompetencji kobiet. 60 proc. absolwentów uniwersytetów to kobiety”, podkreśliła wiceprzewodnicząca Komisji i komisarz UE ds. sprawiedliwości Viviane Reding. „Przykład, który płynie między innymi z Belgii, Francji i Włoch – kraje te przyjęły ostatnio przepisy w tej dziedzinie i skutki zaczynają być widoczne – jasno dowodzi, że interwencja w postaci regulacji wyznaczających konkretne terminy może wiele zmienić. Przepisy unijne, które przedstawiliśmy, będą stały na straży tego, by

właściwie wykorzystywano dostępne kompetencje, a jednocześnie sprawiedliwie wdrażano zasadę równowagi płci we wszystkich zarządach spółek na naszym rynku wewnętrznym.”

Kraje, w których istnieją prawnie wiążące kwoty dla kobiet, pozostają w czołówce pod względem zmian w tej dziedzinie. Największy wzrost procentowy odnotowano we **Włoszech** (o 4,9 punktu procentowego – do poziomu 11 proc.), gdzie niedawno przyjęto ustawę, zgodnie z którą do 2015 r. w spółkach państwowych i notowanych na giełdzie jedną trzecią stanowisk w zarządach i radach nadzorczych muszą objąć kobiety. **Francja**, która wprowadziła przepisy w sprawie kwot w 2011 r., jest teraz pierwszym krajem UE, gdzie we wszystkich największych spółkach giełdowych zasiada w zarządzie więcej niż jedna kobieta. Kobiety zajmują obecnie jedną czwartą stanowisk w zarządach spółek notowanych na CAC 40 we Francji – oznacza to wzrost o 2,8 punktu procentowego w ciągu zaledwie 10 miesięcy (styczeń–październik 2012 r.). Wyznaczone przez Francję kwoty zakładają, że do 2017 r. kobiety stanowić będą 40 proc. członków zarządu pełniących funkcje wykonawcze i niepełniących takich funkcji w dużych spółkach giełdowych oraz nienotowanych na giełdzie (zatrudniających co najmniej 500 osób i osiągających dochody przekraczające 50 mln euro), przy czym do 2014 r. ma zostać osiągnięte 20 proc.

Kilka państw pozostaje w tyle – **Bulgaria** jest jedynym krajem, gdzie liczba kobiet na tego rodzaju stanowiskach znacznie spadła (o 4 punkty procentowe), podczas gdy w **Polsce** i **Irlandii** odsetek ten utrzymuje się na takim samym poziomie (odpowiednio 12 i 9 proc.).

Przedstawione dane są obiecujące, ale to dopiero początek długiej drogi. W jednej czwartej spośród największych spółek w UE nadal nie zasiada w zarządzie żadna kobieta.

W marcu 2012 r. Komisja Europejska opublikowała swój ostatni roczny raport w sprawie roli kobiet w procesie podejmowania decyzji gospodarczych:

http://ec.europa.eu/justice/newsroom/gender-equality/opinion/files/120528/women_on_board_progress_report_en.pdf

Następny pełny raport ukaże się w kwietniu 2013 r. Przedstawione dane okresowe zostały zebrane w październiku 2012 r. i porównywane są z danymi ze stycznia 2012 r. Pełne dane zostały udostępnione online:

http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/gender-decision-making/database/index_en.htm

- **Kontekst**

14 listopada 2012 r. Komisja przedstawiła przepisy, które określają jako minimalny cel do osiągnięcia do 2020 r. 40-procentową obecność słabiej reprezentowanej płci na stanowiskach członków zarządu niepełniących funkcji wykonawczych w spółkach giełdowych w Europie; w przypadku państwowych spółek notowanych na giełdzie wyznaczono termin do 2018 r.

Główne elementy projektu przepisów:

- Jeśli w spółce giełdowej w Europie nie zasiada w radzie nadzorczej 40 proc. kobiet, zgodnie z nowymi przepisami spółka będzie musiała wprowadzić **nową procedurę naboru** na stanowiska zarządcze, w ramach której **pierwszeństwo zostanie przyznane odpowiednio wykwalifikowanym kobietom**.
- Przepisy kładą zdecydowany nacisk na **kwalifikacje**. Nikt nie zasiądzie w zarządzie tylko dlatego, że jest kobietą. Ale też żadnej kobiecie nie będzie można odmówić dostępu do stanowiska tylko z powodu jej płci.
- Przepisy mają zastosowanie jedynie do **rad nadzorczych i dyrektorów niepełniących funkcji wykonawczych w spółkach notowanych na giełdzie** z racji znaczenia gospodarczego i dużej widoczności tych stanowisk. **Nie mają natomiast zastosowania do małych i średnich przedsiębiorstw**.
- Poszczególne państwa członkowskie UE będą musiały ustanowić **odpowiednie i skuteczne sankcje** nakładane na spółki naruszające przepisy dyrektywy.
- Przepisy są **rozwiązaniem czasowym**. W 2008 r. automatycznie wygasną.
- Przepisy przewidują również jako środek uzupełniający tzw. „**kwoty elastyczne**” – obowiązek wyznaczania przez spółki giełdowe własnych podlegających samoregulacji celów w zakresie reprezentacji obu płci na stanowiskach dyrektorów wykonawczych. Cele te należy osiągnąć do 2020 r. (lub do 2018 r. w przypadku przedsiębiorstw publicznych). Spółki będą zobowiązane do składania rocznych sprawozdań z osiągniętych postępów.

Dalsze etapy: Aby przepisy te mogły wejść w życie, przedstawiony przez Komisję wniosek legislacyjny musi zostać przyjęty przez Parlament Europejski i państwa członkowskie UE w Radzie. Parlament Europejski wyznaczył na współsprawozdawców dla tego wniosku eurodeputowane Rodi Kratsa-Tsagaropoulou (Komisja Praw Kobiet) i Evelyn Regner (Komisja Prawna). W Radzie pierwsza dyskusja w sprawie wniosku odbyła się w grudniu, a irlandzka prezydencja UE najprawdopodobniej umieści kolejną w programie posiedzenia ministrów pracy i

spraw społecznych (Rada EPSCO), które odbędzie się 20 czerwca 2013 r. Tymczasem 15 stycznia **projekt przepisów pomyślnie przeszedł badanie w zakresie zgodności z zasadą pomocniczości** (z wynikiem 43 do 11), podczas którego parlamenty krajowe (każdy dysponuje dwoma głosami, co w sumie daje 54 głosy) wyrażają swoją opinię na temat tego, czy należy zająć się daną kwestią na szczeblu UE czy też lepiej jej rozwiązanie pozostawić poszczególnym państwom członkowskim.

Dodatkowe informacje

- Baza danych Komisji Europejskiej dotycząca udziału kobiet i mężczyzn w procesie decyzyjnym:
- http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/gender-decision-making/database/index_en.htm
- Materiały prasowe – Kobiety w zarządach spółek: http://ec.europa.eu/justice/newsroom/gender-equality/news/121114_en.htm
- Badanie Eurobarometru dotyczące równości płci: http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_376_en.pdf
- Strona internetowa wiceprzewodniczącej Viviane Reding, komisarz UE ds. sprawiedliwości: <http://ec.europa.eu/reding>

11. NOWOCZESNE TECHNOLOGIE - Badania nad grafenem i projekt badań nad ludzkim mózgiem zdobywcami największych w dziejach nagród w dziedzinie doskonałości

W dniu 28 stycznia 2013 r. Komisja Europejska ogłosiła laureatów konkursu z zakresu przyszłych i powstających technologii (FET), którego stawką jest wiele miliardów euro. Zwycięskie inicjatywy związane z grafenem i badaniami nad ludzkim mózgiem otrzymają po miliardzie euro, czego efektem będzie 10 lat prac naukowych na najwyższym światowym poziomie na styku nauki i technologii. W każdą inicjatywę zaangażują się naukowcy z co najmniej 15 państw członkowskich UE i blisko 200 instytutów badawczych.

Strona programu FET:

http://cordis.europa.eu/fp7/ict/programme/fet/flagship/home_en.html

W ramach projektu „Grafen” zostaną zbadane i wykorzystane wyjątkowe właściwości tego rewolucyjnego materiału węglowodorkowego. Grafen cechuje się niezwykłym połączeniem właściwości fizycznych i chemicznych: jest najcieńszym z materiałów,

przewodzi elektryczność znacznie lepiej niż miedź, jest 100–300 razy twardszy od stali i posiada wyjątkowe właściwości optyczne. Dzięki uczonej europejskiej społeczności stało się możliwe w 2004 r., a substancja ta może stać się cudownym materiałem XXI w., podobnie jak było w przypadku tworzyw sztucznych w wieku XX. Jedną z form zastosowania ma być zastępowanie krzemu w wyrobach związanych z TIK.

Dzięki projektowi dotyczącemu ludzkiego mózgu powstanie największe na świecie urządzenie do stworzenia najbardziej szczegółowego modelu mózgu, służące do badania funkcjonowania mózgu człowieka i w końcowym efekcie do opracowania indywidualnej terapii chorób neurologicznych i pokrewnych. Badania te tworzą naukowe i techniczne podstawy postępu medycznego, który może zasadniczo poprawić jakość życia milionów Europejczyków.

Komisja Europejska będzie przez ponad 10 lat wspierać badania nad grafenem i ludzkim mózgiem jako inicjatywy przewodnie w dziedzinie FET za pośrednictwem swoich programów finansowania badań naukowych i innowacji. Stałe finansowanie przez cały czas trwania projektu będzie pochodzić z unijnych programów ramowych w zakresie badań naukowych i innowacji, głównie z programu „Horyzont 2020” (2014–2020), który jest obecnie przedmiotem negocjacji w Parlamencie Europejskim i Radzie.

Wiceprzewodnicząca Komisji, **Neelie Kroes**, powiedziała: „Pozycja Europy jako supermocarstwa w dziedzinie wiedzy zależy od myślenia o tym, co jest nie do pomyślenia, i wykorzystywania najlepszych pomysłów. Ten konkurs, którego stawkę stanowi wiele miliardów euro, nagradza rodzime przełomowe osiągnięcia naukowe i pokazuje, że podejmujemy działania zmierzające do prowadzenia w Europie badań na najwyższym poziomie. Aby utrzymać konkurencyjność Europy i jej rolę jako centrum naukowej doskonałości, rządy państw UE powinny w najbliższych tygodniach uzgodnić ambitny budżet dla programu „Horyzont 2020”.”.

Projektem badań nad grafenem kieruje profesor Jari Minaret ze szwedzkiego Uniwersytetu Chalmersa. W inicjatywę zaangażowanych będzie ponad 100 grup badawczych ze 136 głównymi badaczami, wśród których jest czterech laureatów Nagrody Nobla. Przy projekcie badań nad ludzkim mózgiem pracują naukowcy z 87 instytucji, a kieruje nim profesor Henry Markram z Politechniki w Lozannie.

Stymulatorem przyszłości informatyki i nauki będzie współpraca. Program inicjatyw przewodnich w dziedzinie FET jest przodującym w skali światowej działaniem na

rzecz wykorzystania tej tendencji. Konkurs w zakresie inicjatyw przewodnich sprzyjał współpracy na większą skalę i w dłuższym wymiarze czasowym. Zamiast zwyczajowych cykli finansowania obejmujących od dwóch do czterech lat, dziesięcioletni czas trwania oraz rozległe zachęty finansowe spowodowały znaczne podniesienie poziomu naukowych wniosków projektowych, co przyniesie Europie większe korzyści w długiej perspektywie, w tym nowe technologie i przyspieszenie innowacji.

- **Kontekst**

„Horyzont 2020” to nowy program UE w dziedzinie badań naukowych i innowacji, przedstawiony przez Komisję jako część wniosku budżetowego UE na lata 2014–2020. W celu wzmocnienia badań naukowych i innowacji, stanowiących czynnik wzrostu i tworzenia miejsc pracy, Komisja zaproponowała ambitny siedmioletni budżet w wysokości 80 mld euro obejmujący też sam program inicjatyw przewodnich w dziedzinie FET.

Zwycięzcy otrzymają do 54 mln EUR z programu prac Komisji Europejskiej na 2013 r. odnoszącego się do TIK. Dalsze finansowanie będzie pochodzić z kolejnych programów ramowych UE w dziedzinie badań naukowych i innowacji, od partnerów prywatnych (w tym uczelni wyższych), państw członkowskich i przedstawicieli przemysłu.

Grafen: Wszystko wskazuje na to, że w perspektywie długoterminowej materiał ten stanie się równie ważny jak stal lub tworzywa sztuczne. Badania nad grafenem stanowią przykład rozwijającej się nanotechnologii wdrożeniowej, w której odkrycia dokonywane w akademickich laboratoriach są szybko przenoszone do praktycznych zastosowań i produktów handlowych. Grafen i związane z nim materiały mają potencjał, by znacząco wpłynąć na TIK w perspektywie krótko- i długoterminowej, poprzez zintegrowanie części wykonanych z grafenu z elektroniką krzemową oraz stopniowe zastępowanie krzemu lub umożliwienie całkowicie nowych zastosowań. Poza sferą TIK badania nad grafenem będą miały znaczny wpływ na sektory energii i transportu, a także zdrowia.

Projekt badań nad ludzkim mózgiem: w wyniku tej inicjatywy w zakresie neurologii i neuroinformatyki w modelu mózgu zostaną zebrane i przetworzone eksperymentalne dane, które pozwolą zidentyfikować i wypełnić luki w naszej wiedzy. W medycynie wyniki projektu ułatwią sprawniejsze diagnozowanie połączone z symulacją choroby i terapii. W dziedzinie technik komputerowych nowe technologie interaktywnych

systemów o dużych mocach obliczeniowych, pobudzone potrzebami modelu mózgu, będą miały wpływ na wiele sektorów przemysłowych, natomiast urządzenia i systemy wzorowane na ludzkim mózgu zdolają pokonać podstawowe ograniczenia dotyczące efektywności energetycznej, niezawodności i zdolności programowania obecnych technologii i wytyczą szlak dla systemów o inteligencji wzorowanej na mózgu.

12. BADANIA NAUKOWE I INNOWACJE - Komisja rozszerza poszukiwania doradców-ekspertów w ramach programu „Horyzont 2020”

Komisja Europejska ogłosiła 24 stycznia 2013 r. zaproszenie, w którym zachęca ekspertów ze wszystkich dziedzin do udziału w kształtowaniu programu „Horyzont 2020”, przyszłego programu Unii Europejskiej na rzecz finansowania badań naukowych i innowacji. Komisja po raz pierwszy ogłasza takie zaproszenie w odniesieniu do swojego programu badań naukowych. Grupy doradcze zapewnią terminowe, wysokiej jakości doradztwo dotyczące przygotowywania zaproszeń do składania wniosków w ramach programu „Horyzont 2020”. Zajmą się kwestiami będącymi przedmiotem największego zainteresowania obywateli Europy, takimi jak zmiana klimatu, obniżenie kosztów energii odnawialnej, zapewnienie bezpieczeństwa żywności czy sprostanie wyzwaniom związanym ze starzeniem się społeczeństw. Grupy będą zachęcać do dialogu między władzami publicznymi wszystkich szczebli, społeczeństwem obywatelskim i sektorem biznesu z wszystkich państw członkowskich UE oraz wpływać na kierunek finansowania badań naukowych i innowacji w UE od chwili obecnej do 2020 r.

Máire Geoghegan-Quinn, komisarz do spraw badań, innowacji i nauki, powiedziała: „Naszym celem jest dotarcie do jak najszerszego grona ekspertów, którzy pomogą nam zrealizować innowacyjne pomysły, zapewnić trwały wzrost i stworzyć miejsca pracy. Przejrzyste i kompleksowe zaproszenie do programu „Horyzont 2020” to sygnał, że chcemy nawiązać kontakt z całą europejską społecznością badań naukowych i innowacji. W szczególności chciałabym zachęcić do udziału kobiety i osoby, które posiadają odpowiednią wiedzę fachową, ale dotychczas nie angażowały się w ten sposób”.

Doradcze grupy ekspertów rozpoczną pracę wiosną tego roku, aby zapewnić doradztwo w odpowiednim czasie przed pierwszymi zaproszeniami w ramach programu „Horyzont 2020”, które mają zostać opublikowane przed końcem 2013 r. Osoby i podmioty, które chciałyby zostać wzięte pod uwagę podczas określania składu pierwszych grup doradczych, muszą zarejestrować się do dnia 6 marca 2013 r. do

godz. 17.00 czasu obowiązującego w Brukseli. Zaproszenie do wyrażenia zainteresowania pozostanie otwarte przez cały czas trwania programu „Horyzont 2020”, aby umożliwić odnowienie składu grup na koniec kadencji.

Osoby fizyczne mogą zgłaszać zainteresowanie, działając we własnym imieniu, jako przedstawiciele grup interesów zbiorowych lub jako przedstawiciele organizacji. Szczegółowe informacje dotyczące kryteriów wyboru, w tym profil ekspertów, zawiera zaproszenie do wyrażenia zainteresowania. Pełny tekst zaproszenia i wskazówki dotyczące rejestracji można znaleźć pod następującym adresem:

http://ec.europa.eu/research/horizon2020/index_en.cfm?pg=h2020-experts

- **Kontekst**

„Horyzont 2020” ma na celu wspieranie idei, wzrostu gospodarczego i zatrudnienia dla przyszłości Europy. Inaczej niż w przeszłości, całe obecne wsparcie przeznaczone na badania naukowe i innowacje, w tym działania związane z innowacjami realizowane w ramach Programu ramowego na rzecz konkurencyjności i innowacji oraz działalność Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii (EIT), połączono w jeden jednolity program finansowania. Inteligentne inwestycje w dziedzinie badań naukowych i innowacji stanowią bezpośredni bodziec dla gospodarki, zapewniają doskonałą bazę wiedzy i zwiększają konkurencyjność naszych przedsiębiorstw w zglobalizowanym świecie. Na program „Horyzont 2020”, który będzie realizowany w latach 2014–2020, Komisja proponuje budżet w wysokości 80 mld euro.

„Horyzont 2020”: http://ec.europa.eu/research/horizon2020/index_en.cfm

13. AGENDA CYFROWA - Komisja, wraz z sektorem IT i przedsiębiorstwami telekomunikacyjnymi, apeluje w Davos o uzupełnienie deficytu umiejętności cyfrowych i zatrudnienia w branży ICT w Europie

Europa staje wobec deficytu nawet 700 tys. pracowników w branży ICT i spadku konkurencyjności. Podczas gdy liczba miejsc pracy w sektorze cyfrowym rośnie – o 3 proc. rocznie w trakcie kryzysu – liczba absolwentów kierunków związanych z ITC i innych wykwalifikowanych pracowników w tej dziedzinie spada. Młodzi ludzie oczekują nie słów, a czynów, a przedsiębiorstwa działające w Europie potrzebują odpowiednich pracowników, w przeciwnym razie przeniosą swoją działalność gdzie indziej.

Dlatego Komisja apeluje do przedsiębiorstw, rządów, oświaty, partnerów społecznych, podmiotów świadczących usługi związane z zatrudnieniem i społeczeństwa obywatelskiego o wspólne działanie na dużą skalę, które pozwoli nam powstrzymać tę niepokojącą tendencję. Młodzi Europejczycy powinni dysponować narzędziami, które ułatwią im karierę w sektorze cyfrowym lub tworzenie miejsc pracy w ramach własnego przedsiębiorstwa.

Wiceprzewodnicząca Komisji, **Neelie Kroes**, powiedziała: „Z jednej strony mamy pogłębiający się deficyt umiejętności cyfrowych, a z drugiej – coraz dłuższe kolejki do urzędów pracy. Aby zlikwidować ten deficyt, rządy i przedsiębiorstwa muszą działać razem. Sektor ICT to nowy kręgosłup europejskiej gospodarki. Wspólnie możemy zapobiec temu, by stracone pokolenie i niekonkurencyjna Europa stały się faktem. Liczę więc na konkretne zobowiązania przedsiębiorstw – będę o to prosić każdego, z kim się spotkam. Komisja będzie działać, ale nie osiągniemy celu bez wsparcia ze strony przedsiębiorstw, partnerów społecznych i podmiotów w dziedzinie edukacji, w tym na szczeblu regionalnym i krajowym.

Komisja będzie zbierać zobowiązania dotyczące między innymi nowych miejsc pracy, staży, szkoleń, funduszy na zakładanie przedsiębiorstw i bezpłatnych studiów przez internet. Wśród pierwszych podmiotów, które podjęły zobowiązania, znalazły się przedsiębiorstwa takie jak Nokia, Telefónica, SAP, Cisco, HP, Alcatel-Lucent, Randstad, ENI, Telenor Group i ARM, kadra zarządzająca z branży ITC zrzeszona w CIO Community, CEPIS (Rada Europejskich Profesjonalnych Stowarzyszeń Informatycznych) oraz Digital Europe. W dniach 4–5 marca wykorzysta zebrane zobowiązania, inaugurując „Wielką koalicję na rzecz umiejętności cyfrowych i zatrudnienia w branży ICT” podczas kluczowej konferencji. Konferencja jest otwarta dla wszystkich, którzy chcą zaangażować się w tę wspólną sprawę.

Oczekujemy aktywnej współpracy w dziedzinach takich jak szkolenia prowadzone przez branżę, wspieranie mobilności pracowników, poświadczanie umiejętności, ulepszanie programów nauczania w szkołach i na uczelniach, podnoszenie świadomości i tworzenie klimatu sprzyjającego zakładaniu nowych przedsiębiorstw.

Jednym z konkretnych obszarów działania mogłyby być bony szkoleniowe. Wykorzystano je z powodzeniem w Niemczech i Hiszpanii, gdzie pracę znalazło 60–70 proc. z 20 tys. uczestników programów szkoleń opartych na takich bonach. Powinniśmy wykorzystać ten pomysł i zastosować go na skalę europejską.

Innym ważnym elementem będzie wspieranie mobilności, które będzie prawdopodobnie obejmować różne aspekty: od pomocy w nauce języków obcych po ułatwianie mobilności osób niepełnosprawnych i ujednolicone poświadczanie umiejętności, za pośrednictwem udoskonalonych ram e-kompetencji dostępnych we wszystkich 23 językach urzędowych UE.

Komisja jest świadoma potencjału nowych firm w zakresie tworzenia miejsc, dlatego uruchamia również *Startup Europe*, platformę narzędzi i programów mających na celu wsparcie osób chcących zakładać i rozwijać nowe przedsiębiorstwa internetowe w Europie.

- **Dodatkowe informacje**

Strona internetowa dotycząca agendy cyfrowej: <http://ec.europa.eu/digital-agenda/>

14. POLITYKA REGIONALNA - RegioStars 2013 r.: Komisja nagradza najlepsze projekty

Innowacyjne projekty, które przyczynią się do tworzenia przyszłych miejsc pracy – to właśnie na nich skupi się cała uwaga podczas uroczystości rozdania nagród [RegioStars](#) za 2013 r. Komisarz ds. polityki regionalnej **Johannes Hahn** i przewodniczący jury, **Luc Van den Brande**, nagrodzili 31 stycznia 2013 r. projekty w pięciu różnych kategoriach zgłoszone przez **Portugalię, Wielką Brytanię, Polskę, Niemcy i Litwę, jako przykład najlepszych praktyk w dziedzinie rozwoju regionalnego.**

Komisarz **Johannes Hahn** powiedział: „Unijne inwestycje muszą się koncentrować na projektach zdolnych zapewnić faktyczny wzrost i niosących rzeczywiste korzyści obywatelom, środowisku naturalnemu i gospodarce. Rozwój gospodarczy w Europie wymaga dynamicznych i innowacyjnych rozwiązań. Tegorocznymi laureatami są projekty modelowe, charakteryzujące się innowacyjnym podejściem, efektywnym korzystaniem z zasobów i dbałością o aspekty społeczne. Wszystkie one mają na celu poprawę jakości życia obywateli. Są one konkretnym przykładem tego, jak w praktyce można osiągnąć szeroko zakreślone cele wskazane w strategii »Europa 2020«. Projekty te zostały zrealizowane dzięki lokalnemu zaangażowaniu i kreatywności”.

Przewodniczący jury i były przewodniczący Komitetu Regionów **Luc Van den Brande** dodał: „Przy tak dużej liczbie znakomitych projektów zgłoszonych do konkursu wybór zwycięzcy wymagał intensywnych dyskusji. Jury, w skład którego weszli specjaliści z różnych dziedzin, skoncentrowało się na projektach regionalnych

przynoszących faktyczne rezultaty i cechujących się doskonałością rozwiązań w zakresie wskazanego w strategii »Europa 2020« celu, jakim jest inteligentny i trwały wzrost gospodarczy sprzyjający włączeniu społecznemu. Są one doskonałym dowodem na to, że regiony, niezależnie od swoich rozmiarów i położenia, mogą uczyć się od siebie nawzajem i wspierać innowacyjność w szerokim tego słowa znaczeniu”.

W konkursie RegioStars mogą brać udział wszystkie regiony UE zgłaszające projekty, które otrzymały wsparcie w ramach unijnej polityki regionalnej od dnia 1 stycznia 2000 r. W ostatnich pięciu latach największa liczba zgłoszeń napłynęła z Austrii, Belgii, krajów bałtyckich i Walii.

W ramach obecnej szóstej edycji RegioStars Komisja Europejska otrzymała 149 zgłoszeń (najwięcej od początku istnienia konkursu), spośród których wyłoniono 27 finalistów.

Nagrody za rok 2013 przyznano w następujących pięciu kategoriach:

- **INTELIGENTNY WZROST:** Zaangażowanie uczelni wyższych w działania na rzecz rozwoju regionalnego
- **TRWAŁY WZROST:** Wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami przez MŚP
- **WZROST SPRZYJAJĄCY WŁĄCZENIU SPOŁECZNEMU:** Innowacje społeczne: kreatywne rozwiązania problemów społecznych
- **CITYSTAR:** Zintegrowane podejście do zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich
- **INFORMACJA I KOMUNIKACJA:** Promowanie polityki regionalnej UE za pomocą wideoklipów

Więcej informacji

Laureaci:

„Inteligentny wzrost” – [UPTEC – park naukowo-technologiczny, Uniwersytet w Porto](#) – Porto

Park naukowo-technologiczny uniwersytetu w Porto (UPTEC) tworzy klastry w sektorach lokalnej gospodarki o dużym potencjalnie innowacyjnym, wykorzystując wiedzę akademicką i umiejętności lokalnych przedsiębiorców. Projekt jest podzielony na cztery odrębne dziedziny. Są to: technologia, przemysł kreatywny, technologia morska i biotechnologia. Obejmuje również dwie struktury wsparcia dla biznesu: inkubatory przedsiębiorczości oraz ośrodki innowacyjności i przedsiębiorczości. Do tej

pory w działania UPTEC zaangażowało się 110 przedsiębiorstw, w tym 95 nowo powstałych, pięć dużych spółek i pięć prywatnych ośrodków innowacji. Dzięki projektowi powstało około 800 miejsc pracy dla absolwentów wyższych uczelni. Wspiera on również dynamiczny wzrost gospodarczy w regionie.

„Trwały wzrost” – [ENWORKS – pomoc w oszczędnym gospodarowaniu zasobami](#) – północno-zachodnia Anglia

ENWORKS udziela pomocy w kwestiach środowiskowych małym i średnim przedsiębiorstwom w północno-zachodniej Anglii. Oferuje szkolenia i doradztwo w zakresie zarządzania ryzykiem środowiskowym, oszczędnego gospodarowania energią i wodą, poprawy gospodarki odpadami i wielu innych dziedzin. W ramach projektu udostępniono bezpłatnie specjalne narzędzie internetowe mające pomóc zarządzającym w zrozumieniu aspektów dotyczących ochrony środowiska, ustaleniu priorytetów w tym zakresie, śledzeniu i ocenie poprawy zarządzania środowiskowego oraz uzyskanych oszczędności. Do tej pory ENWORKS pomógł lokalnym MŚP zidentyfikować potencjalne oszczędności (wynikające z efektywnego gospodarowania zasobami) w wysokości 79 mln funtów szterlingów (95 mln euro) rocznie, z czego 13 mln funtów szterlingów (15 mln euro) to kwota oszczędności, które już uzyskano. Wprowadzone usprawnienia pozwoliły zaoszczędzić ponad 47 tys. ton emisji CO₂, 413 tys. m³ wody i 9,3 tys. ton materiałów. Ponadto przyczyniły się do powstania lub zabezpieczenia ponad 960 miejsc pracy i sprzedaży o wartości 113 mln funtów szterlingów (136 mln euro).

„Wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu” - [Indywidualne ścieżki zatrudnienia](#) – województwo warmińsko-mazurskie

Realizowany w Elblągu i opracowany z myślą o długotrwale bezrobotnych powyżej 45 roku życia projekt „Indywidualne ścieżki zatrudnienia” zakłada zindywidualizowane i skoncentrowane na aspektach zdrowotnych podejście do kwestii poszukiwania pracy i trzymania zatrudnienia. Profesjonalny doradca zawodowy opracował plany rozwoju osobistego dla grupy osób długotrwale bezrobotnych – w większości kobiet, uwzględniający szkolenia zawodowe i pomoc psychologiczną. Prawie 80 proc. osób z grupy docelowej znalazło pracę. Dzięki dalszemu wsparciu i interwencji dziewięć z dziesięciu osób nadal pracowało na tym samym stanowisku 15 miesięcy później. Projekt doprowadził także do zmiany nastawienia elbląskich pracodawców – 60% przedsiębiorców uczestniczących w projekcie zadeklarowało większe zainteresowanie zatrudnieniem osób w wieku 45 lat i starszych.

„CityStar” - [Zarządzanie dzielnicą](#) – Berlin

W ramach tego projektu w dzielnicach niemieckiej stolicy, w których występują trudności społeczne, wprowadzono specjalne rady zarządzające w celu zwiększenia udziału lokalnych mieszkańców w podejmowaniu decyzji dotyczących wyboru i finansowania projektów mających poprawić jakość ich życia. Rady te współpracują z departamentem ds. rozwoju miasta i środowiska naturalnego w senacie miasta Berlin, uczestnicząc w dyskusji na temat atutów i problemów danej dzielnicy. Pozwala to znaleźć optymalne rozwiązania istniejących problemów i zaproponować projekty mające poprawić jakość życia w sąsiedztwie. Integracja grup imigrantów stanowi kluczowy element pracy tych rad, jako że w niektórych dzielnicach nawet 79 proc. mieszkańców wywodzi się ze środowisk migracyjnych. Projekt jest częścią długofalowej strategii Berlina na rzecz integracji społecznej.

Informowanie społeczeństwa – [W kierunku pracy – rozwój usług pośrednictwa w rekrutacji osób z wadami słuchu](#) – Litwa

„W kierunku pracy” to projekt opracowany z myślą o zapewnieniu usług pośrednictwa pracy wspierających zatrudnianie osób z wadami słuchu na Litwie. Początkowa kampania informacyjna obejmowała kilka kanałów telewizyjnych, gdzie emitowano wideoklipy, mające obalić społeczne mity dotyczące osób z wadą słuchu. Specjalnie przeszkoleni pracownicy w pilotażowych ośrodkach pośrednictwa pracy pomagali takim osobom w znalezieniu zatrudnienia. Dzięki temu dwie trzecie osób, którym udzielono pomocy, znalazło pracę. Omawiany projekt został uznany za jedno z najbardziej udanych przedsięwzięć na rzecz integracji społecznej na Litwie.

• **Dodatkowe informacje:**

www.ec.europa.eu/regiostars

<http://www.flickr.com/euregional>

15. ŚRODOWISKO - Komisja pozywa Polskę przed Trybunał w związku z zanieczyszczeniem wody azotanami

Komisja Europejska skierowała 24 stycznia 2013 r. przeciwko Polsce pozew do Trybunału Sprawiedliwości UE za brak skutecznego rozwiązania problemu zanieczyszczenia wody azotanami. W Europie obowiązują rygorystyczne przepisy dotyczące zanieczyszczeń, których źródłem są azotany, i chociaż stosowne wymagania obowiązują Polskę od 2004 r., zbyt mało zrobiono w tym względzie. Polska nadal nie wyznaczyła odpowiedniej liczby stref zagrożenia zanieczyszczenia azotanami, ani nie podjęła środków mających na celu zwalczanie zanieczyszczeń azotanami w tych

strefach. Zgodnie więc z zaleceniem komisarza ds. środowiska **Janeza Potočnika** Komisja wnosi przeciwko Polsce sprawę do Trybunału Sprawiedliwości UE.

Azotany mają zasadnicze znaczenie dla wzrostu roślin i są szeroko stosowane jako nawozy, jednak ich nadmierne stężenie powoduje poważne zanieczyszczenie wody. Dyrektywa azotanowa służy ochronie jakości wód w całej Europie poprzez zapobieganie zanieczyszczeniom wód gruntowych i powierzchniowych azotanami pochodzącymi z rolnictwa oraz poprzez promowanie dobrych praktyk rolniczych. Państwa członkowskie zobowiązane są do wyznaczenia stref narażonych na zanieczyszczenia azotanami oraz do stosowania środków mających na celu ograniczanie zanieczyszczeń na tych obszarach oraz zapobieganie im. Środki te powinny obejmować, na przykład, wprowadzenie czasowych zakazów stosowania nawozów naturalnych i chemicznych, zapewnienie odpowiednio pojemnych miejsc składowania nawozu naturalnego w okresach, gdy nie wolno go stosować, oraz wprowadzenie ograniczeń w zakresie stosowania nawozów.

Zlewnię dla niemal całości wód w Polsce stanowi Morze Bałtyckie – obszar, który już cierpi z powodu zbyt wysokiego stężenia azotanów. Międzynarodowe dane wskazują, że Polska w znacznym stopniu przyczynia się do ogólnie wysokiego poziomu zawartości azotu w tym akwenie, a przeważająca część tych zanieczyszczeń pochodzi z rolnictwa. Mimo to jako strefy narażone na zanieczyszczenie azotanami wyznaczono tylko niewielką część terytorium Polski. Dlatego też Komisja wywiera na Polskę presję, aby podjęła stosowne działania oraz wyznaczyła więcej obszarów, a także przyjęła odpowiednie plany działania w celu rozwiązania tego problemu.

Ponadto przepisy i plany działania, które przyjęto w odniesieniu do wyznaczonych stref, są mało precyzyjne i zawierają wiele braków, w tym przewidują zbyt krótkie czasowe zakazy stosowania nawozów oraz niedostateczne ograniczenia stosowania nawozów naturalnych i chemicznych. Komisja wystosowała uzasadnioną opinię dotyczącą przedmiotowej kwestii w dniu 24 listopada 2011 r., wzywając do podjęcia bezzwłocznych działań w celu poprawy zaistniałej sytuacji. I chociaż Polska zgodziła się zmienić swoje prawo, to wolne postępy prowadzonych prac i niewystarczający zakres proponowanych zmian skłoniły Komisję do wniesienia sprawy do Trybunału Sprawiedliwości UE.

- **Kontekst**

[Dyrektywa 91/676/EWG](#) dotycząca ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego zobowiązuje państwa

członkowskie do monitorowania swoich wód oraz identyfikowania tych wód, które są, lub mogą być, dotknięte zanieczyszczeniami. Nakłada ona na państwa członkowskie wymóg wyznaczania jako strefy zagrożenia zanieczyszczenia azotanami wszystkich znanych obszarów na swoim terytorium, z których spływy trafiają do tych wód i przyczyniają się do ich zanieczyszczenia. Państwa członkowskie muszą również stworzyć odpowiednie programy działania dla tych stref, mające na celu zapobieganie tym zanieczyszczeniom i ich ograniczanie.

Nadmierne stężenie azotanów może powodować zanieczyszczenie wód słodkich i wywoływać szkody w środowisku morskim poprzez pobudzenie nadmiernego wzrostu glonów, które hamują rozwój innych form życia w procesie zwanym eutrofizacją. Oczyszczanie wody pitnej z azotanów występujących w nadmiernym stężeniu jest ponadto bardzo kosztownym procesem.

Dodatkowe informacje:

Dodatkowe informacje na temat dyrektywy azotanowej:

http://ec.europa.eu/environment/water/water-nitrates/index_en.html

Dodatkowe informacje na temat ramowej dyrektywy wodnej:

http://ec.europa.eu/environment/water/water-framework/index_en.html

Aktualne statystyki dotyczące postępowań w sprawie naruszenia przepisów ogółem:

http://ec.europa.eu/eu_law/infringements/infringements_pl.htm

16. ŚRODOWISKO - Europejczycy żądają skuteczniejszej unijnej polityki w zakresie jakości powietrza

Według najnowszych badań większość (56 proc.) Europejczyków uważa, że w ciągu ostatnich 10 lat jakość powietrza uległa pogorszeniu. We Włoszech twierdzi tak aż 81 proc. respondentów, a na Cyprze, we Francji, w Grecji, Rumunii, Hiszpanii i na Węgrzech taką opinię wyraża około 70-75 proc. uczestników sondażu. Badanie Eurobarometru, zatytułowane *Attitudes of Europeans towards Air Quality* (Poglądy Europejczyków na temat jakości powietrza), pokazało, że istnieje silne poparcie dla dalszych działań na poziomie UE. Prawie czterech na pięciu uczestników (79 proc.) jest zdania, że UE powinna zaproponować dodatkowe środki w celu zmniejszenia zanieczyszczenia powietrza. Uczestników sondażu zapytano, czy wiedzą o istnieniu unijnych norm jakości powietrza i krajowych pułapów emisji, a spośród osób, które znały oba instrumenty (25 proc. w obu przypadkach), ponad połowa (58 proc. i 51 proc.) była zdania, że powinny one zostać wzmocnione. Wyniki zostaną wykorzystane do prowadzonego obecnie przez Komisję przeglądu unijnej polityki w

zakresie jakości powietrza, którego zakończenie jest planowane na drugą połowę 2013 r.

Janez Potočnik, europejski komisarz ds. środowiska, powiedział: „Obywatele domagają się od nas działania, więc w 2013 r. dokonamy przeglądu polityki w zakresie jakości powietrza. Proszą też o więcej środków w kluczowych sektorach i o lepszą jakość informacji na temat skuteczności polityki. Aby sprostać tym wyzwaniom, musimy współpracować na wszystkich poziomach polityki – i podejmować działania następcze na poziomie lokalnym.”.

Ankieta ujawniła powszechne niezadowolenie z działań podejmowanych obecnie w celu rozwiązania problemów dotyczących jakości powietrza – siedmiu na dziesięciu Europejczyków (72 proc.) nie czuło się zadowolonych ze starań władz publicznych na rzecz poprawy jakości powietrza. Respondenci mieli również ogólne poczucie, że poziom informacji na temat jakości powietrza jest niewystarczający; prawie sześciu na dziesięciu (59 proc.) Europejczyków nie uważa się za odpowiednio poinformowanych o jakości powietrza, a 31 proc. uczestników w Hiszpanii i 27 proc. w Luksemburgu, na Cyprze i Łotwie w ogóle nie czuło się poinformowanych.

Jeśli chodzi o najskuteczniejszy sposób walki z zanieczyszczenia powietrza, 43 proc. zapytanych proponuje bardziej rygorystyczne kontrole emisji dla przemysłu i produkcji energii. Respondenci uważają, że największy wpływ na zanieczyszczenie powietrza mają emisje z pojazdów (96 proc.), przemysłu (92 proc.) i transportu międzynarodowego (86 proc.).

Wpływ zanieczyszczenia powietrza na zdrowie i przyrodę jest także powodem do niepokoju. Prawie 9 na 10 Europejczyków uważa, że choroby związane z jakością powietrza, takie jak choroby układu oddechowego oraz sercowo-naczyniowego, stanowią poważny problem. Około 8 proc. jako poważne problemy postrzega zakwaszenie i eutrofizację.

Samochody elektryczne i hybrydowe z napędem elektryczno-benzynowym są uważane za najbardziej korzystne dla jakości powietrza, a energia elektryczna – za najbardziej ekologiczny sposób ogrzewania gospodarstw domowych, przed biomasą drzewną, gazem i granulatem z biomasy. Siedmiu na dziesięciu uczestników uważa, że odnawialne źródła energii powinny być traktowane priorytetowo, jako główny sposób produkcji energii w przyszłości. Około 85 proc. Europejczyków popiera zasadę „zanieczyszczający płaci”, zgodnie z którą ci, którzy zanieczyszczają powietrze, powinni również ponosić koszty negatywnych skutków dla zdrowia i środowiska.

Pytani o to, co można robić indywidualnie w celu poprawy jakości powietrza, uczestnicy w większości (63 proc.) wymieniali ograniczenie korzystania z samochodów i zastępowanie starych urządzeń wykorzystujących energię bardziej efektywnymi (54 proc.), jako najważniejsze działania na poziomie jednostki.

- **Kontekst**

Pomimo postępu, jaki dokonał się w ostatnich latach, kilka norm jakości powietrza jest nadal w znacznym stopniu przekraczanych na najgęściej zaludnionych obszarach UE, zwłaszcza pod względem takich zanieczyszczeń jak cząstki stałe, ozon w warstwie przyziemnej i dwutlenek azotu. Rok 2013 będzie rokiem przeglądu obecnej polityki Komisji w zakresie jakości powietrza, ze szczególnym naciskiem na poszukiwanie sposobów poprawy jakości wdychanego przez nas powietrza.

W ramach tego przeglądu Komisja rozpoczęła również internetowe konsultacje z zainteresowanymi podmiotami, w których obywatele UE, a także organizacje i przedsiębiorstwa, mogą przedstawić swoje opinie i pomysły dotyczące przeglądu polityki. Konsultacje internetowe potrwać do dnia 4 marca 2013 r. i są dostępne na stronie: http://ec.europa.eu/environment/consultations/air_pollution_en.htm

Pierwsze internetowe konsultacje z zainteresowanymi podmiotami przeprowadzono w 2011 r., a sprawozdanie z nich znajduje się na stronie:

<http://ec.europa.eu/environment/air/pdf/Survey%20AQD%20review%20-%20Part%20I%20Main%20results.pdf>

Badanie Eurobarometru dotyczące jakości powietrza, w którym ponad 25 000 obywateli UE ze wszystkich państw członkowskich było proszonych o odpowiedź na pytania na temat jakości powietrza, zostało przeprowadzone jesienią 2012 r. Wyniki zostaną wykorzystane w trwającym przeglądzie unijnej polityki w zakresie jakości powietrza.

- **Dodatkowe informacje:**

Więcej informacji o unijnej polityce w zakresie jakości powietrza można znaleźć na stronie:

http://ec.europa.eu/environment/air/index_en.htm

Pełne wyniki badania Eurobarometru znajdują się na stronie:

http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/flash_arch_360_345_en.htm#360

17. INNE - Główne styczniowe decyzje o wszczęciu postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego - dotyczące Polski

Przyjmując comiesięczny pakiet decyzji dotyczących uchybień zobowiązaniom państwa członkowskiego, Komisja Europejska podjęła kroki prawne przeciwko państwom członkowskim, które nie wypełniły swoich zobowiązań wynikających z prawa UE. Decyzje te dotyczą wielu sektorów, a ich celem jest zapewnienie właściwego stosowania prawa UE dla dobra obywateli i z korzyścią dla przedsiębiorstw. Komisja przyjęła 24 stycznia 2013 r. **171 decyzji**, w tym **24 uzasadnione opinie** i **10 decyzji dotyczących skierowania spraw** do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Spośród tych ostatnich decyzji **siedem obejmuje wnioski o nałożenie kar pieniężnych**. Poniżej przedstawiono streszczenie głównych decyzji.

- **Środowisko: Komisja kieruje do Trybunału sprawę przeciwko POLSCE w związku z zanieczyszczeniem wody azotanami**

Komisja Europejska występuje przeciwko **Polsce** do Trybunału Sprawiedliwości UE w związku z brakiem skutecznego rozwiązania problemu zanieczyszczenia wody azotanami. W Europie obowiązują rygorystyczne przepisy dotyczące zanieczyszczeń, których źródłem są azotany, i chociaż stosowne wymagania obowiązują Polskę od 2004 r., zbyt mało zrobiono w tym względzie. Polska nadal nie wyznaczyła odpowiedniej liczby stref zagrożenia zanieczyszczenia azotanami, ani nie wprowadziła środków mających na celu zwalczanie zanieczyszczeń azotanami w tych strefach. Zgodnie z zaleceniem komisarza ds. środowiska Janeza Potočnika Komisja wnosi przeciwko Polsce sprawę do Trybunału Sprawiedliwości UE.

- **Zdrowie publiczne: POLSKA wezwana do dokonania pełnej transpozycji prawodawstwa UE w zakresie tkanek i komórek ludzkich**

Tkanki i komórki ludzkie, takie jak szpik kostny, ścięgna, komórki jajowe i rogówka, są stosowane w opiece zdrowotnej w celu leczenia różnych chorób u ludzi. Przeszczepianie tkanek i komórek niesie potencjalne ryzyko przenoszenia chorób, dlatego w prawodawstwie unijnym ustanowiono przepisy w celu zagwarantowania jakości i bezpieczeństwa tkanek i komórek. Ich zastosowanie może natomiast być regulowane prawodawstwem krajowym. Przepisy UE mają zasadnicze znaczenie dla zapewnienia, aby Europejczycy w całej Unii Europejskiej byli leczeni z

zastosowaniem bezpiecznych tkanek i komórek. Transpozycja przepisów odpowiednich dyrektyw dokonana przez **Polskę** jest niepełna. Wspomnianych przepisów dotyczących jakości i bezpieczeństwa nie zastosowano bowiem do trzech kategorii tkanek i komórek objętych przepisami unijnymi: komórek rozrodczych, tkanek embrionalnych i tkanek płodu. Władze Polski muszą w ciągu dwóch miesięcy od przesłania wniosku podjąć niezbędne działania w celu zapewnienia zgodności z prawem UE oraz poinformować Komisję o przyjętych środkach. Jeżeli nie uczynią tego w wymaganym terminie, Komisja Europejska może podjąć decyzję o skierowaniu sprawy do Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości.

- **Podatki: Komisja wzywa POLSKĘ do zmiany przepisów dotyczących stawek podatku VAT na sprzęt medyczny i produkty farmaceutyczne**

Komisja Europejska wezwała **POLSKĘ** do zmiany przepisów, które umożliwiają stosowanie obniżonej stawki podatku VAT w odniesieniu do sprzętu medycznego i produktów farmaceutycznych wykraczające poza zakres dozwolony prawem UE. Na mocy unijnej dyrektywy w sprawie podatku VAT państwa członkowskie mogą stosować obniżoną stawkę VAT na sprzęt medyczny, sprzęt pomocniczy oraz pozostałe urządzenia, które spełniają dwa warunki, a mianowicie są „przeznaczone zwykle do łagodzenia skutków lub leczenia niepełnosprawności” oraz „przeznaczone wyłącznie do użytku osobistego przez osoby niepełnosprawne”. W odniesieniu do produktów farmaceutycznych dyrektywa w sprawie podatku VAT zezwala na stosowanie obniżonej stawki w przypadku produktów stosowanych w ochronie zdrowia, zapobieganiu chorobom oraz do celów medycznych i weterynaryjnych. Polska wykracza poza ten zakres, przyznając obniżoną stawkę podatku VAT w odniesieniu do sprzętu medycznego do użytku ogólnego, a także niektórych nieleczniczych produktów farmaceutycznych, takich jak środki odkażające i produkty uzdrowisk. Wnioskuje się zatem o dopasowanie zakresu stosowania obniżonych stawek do tego, co jest dozwolone na mocy prawa UE. Wniosek Komisji ma formę uzasadnionej opinii i stanowi drugi etap postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego. W przypadku nieudzielenia zadowalających wyjaśnień w ciągu dwóch miesięcy Komisja może skierować sprawę do Trybunału Sprawiedliwości UE.

18. TRANSPORT - UE ogłasza strategię czystego paliwa

Komisja Europejska poinformowała 24 stycznia 2013 r. o ambitnym pakiecie środków zapewniających rozbudowę stacji paliwa alternatywnego w Europie. Stacje te miałyby

powstawać według jednolitych norm w zakresie ich budowy i wykorzystania. Dotychczasowe inicjatywy polityczne zazwyczaj dotyczyły samych paliw i pojazdów, omijając problem dystrybucji paliwa. Próby zachęcania do budowy stacji były niewystarczające i odbywały się w sposób nieskoordynowany.

Czyste paliwo nie zyskuje na popularności z trzech głównych powodów: wysokiej ceny pojazdów, braku akceptacji ze strony konsumentów oraz braku stacji ładowania i uzupełniania paliwa. To błędne koło. Nie buduje się stacji, ponieważ jest za mało pojazdów. Ceny pojazdów nie są konkurencyjne, ponieważ nie ma wystarczającego popytu. Konsumenti nie kupują samochodów, ponieważ są za drogie i jest za mało stacji. Komisja zaproponowała więc państwom członkowskim pakiet wiążących celów dotyczących minimalnego poziomu infrastruktury dla czystych paliw (takich jak energia elektryczna, wodór i gaz ziemny) oraz jednakowe dla całej UE normy w zakresie potrzebnego wyposażenia.

Siim Kallas, wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej odpowiedzialny za transport, powiedział: „Innowacyjne alternatywne paliwa to środek, który na pewno pomoże zwiększyć wydajność europejskiej gospodarki pod względem zasobów, zmniejszyć jej zależność od ropy naftowej oraz przygotować sektor transportu na wyzwania XXI wieku. Chiny i Stany Zjednoczone planują do 2020 r. mieć ponad 6 milionów pojazdów elektrycznych na swoich drogach. Jest to dla Europy ważna okazja, by umocnić swoją pozycję na szybko rosnącym światowym rynku.”

Pakiet „Czysta energia dla transportu” składa się z komunikatu w sprawie europejskiej strategii w zakresie paliw alternatywnych, dyrektywy dotyczącej infrastruktury i norm oraz dokumentu towarzyszącego zawierającego opis planu działania na rzecz skroplonego gazu ziemnego (LNG) w żegludze.

- **Główne proponowane środki to:**

Energia elektryczna: jeśli chodzi o punkty ładowania pojazdów elektrycznych, sytuacja w UE jest bardzo zróżnicowana. Najwięcej jest ich w Niemczech, we Francji, w Holandii, Hiszpanii i Zjednoczonym Królestwie. W nowym wniosku dla każdego państwa członkowskiego ustalona została wymagana minimalna liczba punktów ładowania z wykorzystaniem jednakowej wtyczki (zob. załączona tabela). Ma to umożliwić przekroczenie masy krytycznej w odniesieniu do liczby punktów ładowania, tak aby przedsiębiorstwa zaczęły masowo produkować samochody w bardziej umiarkowanych cenach.

Uniwersalna wtyczka w całej UE jest niezbędna dla rozpowszechnienia tego rodzaju napędu. Aby położyć kres niepewności panującej na rynku, Komisja ogłosiła, że wtyczka typu 2 będzie standardowo używana w całej Europie.

Wodór: Niemcy, Włochy i Dania posiadają już sporą liczbę punktów uzupełniania wodoru, aczkolwiek niektóre z nich nie są publicznie dostępne. Nadal brakuje wspólnych norm w odniesieniu do niektórych części, takich jak przewody paliwowe. Nowy wniosek zakłada, że istniejące stacje uzupełniania wodoru zostaną połączone w sieć i będą podlegały wspólnym normom zapewniającym mobilność pojazdów napędzanych wodorem. Dotyczy to 14 państw członkowskich, które posiadają już sieć punktów uzupełniania wodoru.

Biopaliwa: stanowią już niemal 5 proc. rynku. Sprzedawane są w postaci mieszanki paliw i nie wymagają specjalnej infrastruktury. Największym wyzwaniem będzie zadbanie o ich wytwarzanie w sposób zrównoważony.

Gaz ziemny skroplony (LNG) i sprężony (CNG): LNG jest stosowany w transporcie wodnym, zarówno morskim, jak i śródlądowym. Infrastruktura umożliwiająca statkom korzystanie z LNG znajduje się na początkowym etapie rozwoju: jedynie Szwecja posiada niewielki obiekt do bunkrowania LNG dla statków morskich; budowę planuje kilka innych państw członkowskich. Zgodnie z wnioskiem Komisji stacje uzupełniania LNG mają być zainstalowane w ramach transeuropejskiej sieci bazowej we wszystkich 139 portach żeglugi morskiej (do 2020 r.) i śródlądowej (do 2025 r.). Nie mają to być główne terminale gazowe, lecz stałe lub ruchome stacje uzupełniania paliw. Dotyczy to wszystkich głównych portów UE.

LNG: skroplony gaz ziemny jest również stosowany w ciężarówkach, jednak w UE jest zaledwie 38 stacji tego typu. Komisja proponuje, by do 2020 r. stacje znajdowały co 400 km się przy drogach transeuropejskiej sieci bazowej.

CNG: sprężony gaz ziemny jest stosowany głównie w samochodach. Obecnie paliwo to wykorzystywane jest w milionie pojazdów – co stanowi 0,5 proc. floty; do 2020 r. przemysł planuje dziesięciokrotne zwiększenie tej liczby. Zgodnie z wnioskiem Komisji do 2020 r. publicznie dostępne punkty uzupełniania paliwa, podlegające jednakowym normom, mają zostać udostępnione w całej Europie w odstępach nie większych niż 150 km.

LPG: skroplony gaz ropopochodny. W odniesieniu do tego paliwa nie przewiduje się żadnych działań, gdyż istnieje już podstawowa infrastruktura.

Państwa członkowskie będą mogły wprowadzić powyższe zmiany w życie bez konieczności angażowania wydatków publicznych – poprzez zmianę miejscowych przepisów, tak aby przyciągnąć inwestorów prywatnych i zmienić nastawienie do tego typu pojazdów. Wsparcie UE jest już dostępne w ramach funduszy TEN-T, Funduszu Spójności i funduszy strukturalnych.

- **Punkty ładowania energii elektrycznej/pojazdy w państwach członkowskich**

Państwa członkowskie	Obecna infrastruktura (punkty ładowania) 2011 r.	Proponowane cele dla publicznie dostępnej infrastruktury do 2020 r.¹	Plany państw członkowskich co do liczby pojazdów elektrycznych w 2020 r.
Austria	489	12 000	250 000
Belgia	188	21 000	-
Bułgaria	1	7 000	-
Cypr	-	2 000	-
Republika Czeska	23	13 000	-
Niemcy	1 937	150 000	1 000 000
Dania	280	5 000	200 000
Estonia	2	1 000	-
Grecja	3	13 000	-
Finlandia	1	7 000	-
Francja	1 600	97 000	2 000 000
Węgry	7	7 000	-
Irlandia	640	2 000	350 000
Włochy	1 350	125 000	130 000 (<i>do 2015 r.</i>)
Litwa	-	4 000	-
Luksemburg	7	1 000	40 000
Łotwa	1	2 000	-
Malta	-	1 000	-
Holandia	1 700	32 000	200 000
Polska	27	46 000	-
Portugalia	1 350	12 000	200 000
Rumunia	1	10 000	-
Hiszpania	1 356	82 000	2 500 000
Słowacja	3	4 000	-
Słowenia	80	3 000	14 000
Szwecja	-	14 000	600 000
Zjednoczone Królestwo	703	122 000	1 550 000

¹ Liczba publicznie dostępnych punktów ładowania stanowi 10 proc. łącznej liczby punktów ładowania.

19. TRANSPORT - Nowe europejskie prawo jazdy - główne założenia

Od 19 stycznia 2013 r. wszystkie nowe prawa jazdy wydawane w UE będą miały postać plastikowej karty przypominającej kartę kredytową. Będą miały standardowy europejski format i lepsze zabezpieczenia. Nowe europejskie prawo jazdy będzie stopniowo zastępować ponad 100 różnych wzorów, papierowych i plastikowych, którymi posługuje się obecnie ponad 300 milionów kierowców w UE. Jest to część szerszego pakietu środków (trzecia dyrektywa o unijnym prawie jazdy), który wchodzi w życie w celu ułatwienia swobodnego przepływu, zwalczania nadużyć związanych z prawem jazdy i poprawy bezpieczeństwa na drogach w UE.

„Funkcjonariusze policji drogowej muszą obecnie rozpoznawać ponad 100 różnych rodzajów papierowych i plastikowych praw jazdy. Zdjęcia mogą być nieaktualne, uprawnienia danej kategorii niejasne, a sam dokument może być łatwy do podrobienia. Fałszywe prawa jazdy stwarzają duże niebezpieczeństwo, dlatego potrzebujemy dokumentu, który jest przejrzysty, zrozumiały i bardzo trudny do sfalszowania.”

Oto najważniejsze zmiany, które wejdą w życie 19 stycznia 2013 r.:

- **Standardowy format europejski**

Wszystkie nowe prawa jazdy w Unii będą miały nowy format, przypominający plastikową kartę kredytową. Znajdzie się na nich zdjęcie oraz zestaw tych samych informacji, dzięki czemu dokumenty te będą czytelniejsze i lepiej rozpoznawalne w całej Europie (zob. zdjęcie poniżej). Od dnia 19 stycznia 2013 r. w tym formacie wydawane będą wszystkie nowe prawa jazdy.

Prawa jazdy już wydane zachowają ważność i zostaną zastąpione nowym wzorem w momencie przedłużenia terminu ich ważności lub najpóźniej do 2033 r. Każde państwo członkowskie może podjąć decyzję, by na dokumencie znalazły się jego symbole narodowe.

- **Ulepszone zabezpieczenia**

Dzięki wprowadzonym zabezpieczeniom nowe prawo jazdy będzie trudniejsze do podrobienia.

Do większego bezpieczeństwa przyczyni się również nowy europejski system elektronicznej wymiany danych, który ułatwi wymianę informacji między

administracjami poszczególnych państw. Dzięki temu łatwiej będzie zarządzać dokumentami w przypadku, gdy kierowca zamieszka w innym państwie członkowskim. Ułatwi to również walkę z tzw. „turystyką po prawo jazdy” i nadużyciami, np. poprzez wdrożenie w danym państwie członkowskim surowszego zakazu wydawania prawa jazdy osobie, której prawo jazdy cofnięto, zawieszono lub ograniczono w innym państwie członkowskim.

- **Regularne przedłużanie terminu ważności prawa jazdy**

Regularne przedłużanie terminu ważności prawa jazdy w całej Unii jest niezbędnym środkiem w walce z nadużyciami i w działaniach na rzecz poprawy bezpieczeństwa na drogach. Zgodnie z nowymi przepisami ważność prawa jazdy na samochody i motocykle trzeba będzie przedłużać, w zależności od państwa członkowskiego, co 10-15 lat. Kierowcy autobusów i ciężarówek będą musieli przedłużać termin ważności prawa jazdy co pięć lat i przechodzić przy tym obowiązkowe badanie lekarskie.

Jest to procedura wyłącznie administracyjna, niewymagająca dodatkowych egzaminów. Dzięki niej wszystkie dane zawarte w dokumencie oraz zdjęcia będą aktualne, zabezpieczenia będą regularnie aktualizowane zgodnie z najnowszymi technologiami, a państwa członkowskie będą miały bieżące informacje na temat praw jazdy znajdujących się w obrocie.

- **Ochrona kierowców najbardziej narażonych na niebezpieczeństwo**

Nowy system europejskiego prawa jazdy zwiększa ochronę użytkowników dróg najbardziej narażonych na niebezpieczeństwo. Jego elementy to:

- podwyższona granica wieku – z 21 do 24 roku życia – dla bezpośredniego dostępu (poprzez egzaminy praktyczne i teoretyczne) do uprawnień do kierowania motocyklami o największej mocy;
- podwyższona granica wieku dla stopniowego dostępu w połączeniu z wprowadzeniem dodatkowych etapów. W nowym systemie wymagane będzie co najmniej czteroletnie doświadczenie (dotychczas były to dwa lata) w prowadzeniu motocykli o mniejszej mocy przed wydaniem uprawnienia do prowadzenia motocykli o największej mocy;
- motorowery będą stanowić osobną kategorię pojazdów, której będzie dotyczyć wymóg zdania egzaminu teoretycznego. Państwa członkowskie mogą również wprowadzić egzamin umiejętności i zachowania na drodze oraz badania lekarskie. 16 lat to minimalny wiek zalecany przez UE do wzajemnego

uznawania praw jazdy przez wszystkie państwa członkowskie (na własnym terenie państwa członkowskie mogą obniżyć ten wiek do 14 lat). Wcześniej nie istniały minimalne wymogi UE w odniesieniu do motorowerów.

- **Minimalne standardy dla egzaminatorów**

Osoby przeprowadzające egzaminy na prawo jazdy będą zobowiązane do zachowania minimalnych standardów w odniesieniu do podstawowych kwalifikacji i okresowych szkoleń. Środek ten zapewni kontrolę jakości w nowym systemie.

Dyrektywa 2006/126/WE w sprawie praw jazdy została przyjęta przez państwa członkowskie i Parlament Europejski w 2006 r. Miała zostać transponowana przez państwa członkowskie do 19 stycznia 2011 r., a zacznie w pełni obowiązywać w dniu 19 stycznia 2013 r.

20. TRANSPORT - Nowe europejskie prawo jazdy - pytania i odpowiedzi

1. Jakie są korzyści z nowego systemu prawa jazdy w Europie?

Okolo 60 proc. obywateli Unii, czyli blisko 300 mln osób, posiada ważne prawo jazdy. Wielu z tych Europejczyków przekracza wewnątrzunijne granice w celach prywatnych lub zawodowych, bądź też zmienia kraj zamieszkania. Obecnie w Europie istnieje ponad 110 różnych wzorów prawa jazdy o różnych uprawnieniach i okresach ważności. Nowe europejskie prawo jazdy uprości tę mozaikę i ułatwi **mobilność kierowców w całej Europie**. Zharmonizowane okresy ważności i przepisy dotyczące badań lekarskich stworzą większą pewność prawa dla wielu Europejczyków, którzy przeprowadzają się do innego państwa członkowskiego.

Prawo jazdy nie tylko daje dostęp do korzystania ze wszystkich rodzajów pojazdów w wielu państwach UE, ale może być także używane jako dokument identyfikacyjny. Dlatego też istotną kwestią są **zabezpieczenia przeciwko fałszerstwom**. Nowe prawo jazdy jest niemal niemożliwe do podrobienia. Jego zabezpieczenie stanowi europejski system elektronicznej wymiany danych, który ułatwi zarządzanie prawami jazdy przez organy administracyjne i przyczyni się do lepszego wykrywania nadużyć związanych z tymi dokumentami.

Przepisy dotyczące prawa jazdy mają także duży wpływ na **bezpieczeństwo ruchu drogowego**. W obliczu ponad 30 000 śmiertelnych ofiar na europejskich drogach każdego roku przepisy dotyczące nowego prawa jazdy przyczynią się do zwiększenia

bezpieczeństwa ruchu drogowego w Europie. Najistotniejsze są zmiany w odniesieniu do motocykli. Poprzez wprowadzenie stopniowego uzyskiwania dostępu do motocykli przez młodych kierowców nowe przepisy europejskie będą znacznie lepiej chronić tę szczególnie narażoną grupę użytkowników dróg. Ponadto, w przypadku kierowców samochodów i motocyklistów, nowy dokument musi być przedłużany co 10-15 lat, w zależności od państwa członkowskiego, podczas gdy prawa jazdy dla kierowców autobusów i samochodów ciężarowych będą ważne przez okres pięciu lat, a do ich przedłużenia konieczne będą okresowe badania lekarskie. **Przepisy te nie będą dotyczyły praw do kierowania pojazdem, które uzyskano już wcześniej.**

2. Jakie są główne zmiany wprowadzone nowymi przepisami dotyczącymi praw jazdy?

Karta nowego europejskiego prawa jazdy

W celu ograniczenia liczby różnych wzorów prawa jazdy znajdujących się w obiegu i lepszego zabezpieczenia przed fałszerstwami, stopniowo wycofywane będą prawa jazdy w wersji papierowej. **Jedyny wzór europejskiego prawa jazdy, które będzie wydawane, to plastikowa karta typu karty kredytowej**, stosowana już w większości krajów UE, która pozwala na lepsze zabezpieczenia przed sfalszowaniem. Obecne papierowe wersje prawa jazdy przestaną być wydawane z dniem wejścia w życie nowych przepisów.

Wprowadzenie obowiązku administracyjnego przedłużania okresu ważności dla wszystkich nowych praw jazdy

Obowiązkowe i regularne administracyjne przedłużanie prawa jazdy zapewni aktualizację wszystkich dokumentów przy wykorzystaniu najbardziej aktualnych zabezpieczeń. Zmniejszenie liczby wzorów prawa jazdy, podobnie jak większe podobieństwo posiadacza do swojego zdjęcia na dokumencie, ułatwi egzekwowanie prawa.

Wszystkie nowe prawa jazdy na **motorowery, motocykle, samochody oraz pojazdy trzy- i czterokołowe** będą miały administracyjny okres ważności wynoszący maksymalnie **10 lat**. Państwa członkowskie mogą jednak zdecydować o wydawaniu takich praw jazdy z administracyjnym okresem ważności wynoszącym maksymalnie 15 lat.

Wszystkie nowe prawa jazdy na **pojazdy ciężarowe i autobusy** będą miały administracyjny okres ważności wynoszący maksymalnie **5 lat**.

Kierowcy z prawami jazdy wydanymi przed wejściem w życie niniejszej dyrektywy będą musieli dostosować się do nowych przepisów dotyczących okresu ważności najpóźniej do 19 stycznia 2033 r.

3. Jaki wpływ będą miały nowe przepisy dotyczące prawa jazdy na kierowców?

Wraz z nowym obowiązkiem regularnego przedłużania prawa jazdy zostają usunięte ostatnie przeszkody dla swobodnego przemieszczania się kierowców. Podstawowa zasada jest taka, że wszystkie prawa jazdy wydane od dnia rozpoczęcia stosowania nowej dyrektywy, **pozostaną ważne do dnia podanego na danym prawie jazdy**. Przed upływem terminu ważności dokumentu posiadacz będzie musiał przedłużyć prawo jazdy w kraju, w którym posiada on zwykle miejsce zamieszkania. Od tej daty przyjmujące państwo członkowskie będzie stosowało nowy administracyjny okres ważności i będzie mogło nałożyć wymóg badań lekarskich, jeżeli go przewiduje dla swoich własnych obywateli. Przepisy te zapewnią wreszcie niezbędną pewność prawa dla posiadacza prawa jazdy.

W odniesieniu do praw jazdy, które zostały wydane przed datą stosowania niniejszej dyrektywy i które są nadal ważne i w obiegu, wszystkie będą musiały zostać zastąpione nowym prawem jazdy najpóźniej **do 2033**. Państwo członkowskie może również postawić wymóg, aby po upływie dwóch lat od rozpoczęcia pobytu w tym państwie, posiadacz prawa jazdy wydanego przez inne państwo członkowskie bez okresów ważności przewidzianych w dyrektywie (np. nieokreślony okres ważności) przedłużył swoje prawo jazdy.

Jednocześnie w nowym prawie jazdy będzie wyraźnie określone prawo do prowadzenia określonego typu pojazdu, a zatem będzie ono łatwiejsze do uznania przez posiadacza, organy administracyjne i organy egzekwowania prawa.

Ponadto Komisja proponuje doprecyzowanie przepisów krajowych dotyczących badań lekarskich:

- w przypadku kierowców ciężarówek i autobusów – poprzez harmonizację częstotliwości tych badań, które muszą być przeprowadzane przy każdym przedłużeniu prawa jazdy zgodnie z systemem obowiązującym w danym państwie;

- w przypadku kierowców samochodów i motocyklistów, pozostawia się państwom członkowskim swobodę decyzji, czy obowiązkowe będą regularne badania.

4. W jaki sposób nowe przepisy dotyczące prawa jazdy ograniczą możliwości nadużyć?

Obecnie występuje szereg rodzajów nadużyć: od handlu samymi dokumentami lub uzyskania niezgodnie z prawem duplikatu poprzez sugerowanie kradzieży lub utraty oryginalnego prawa jazdy, po uzyskanie prawa jazdy w innym kraju, podczas gdy w kraju pochodzenia ma się zakaz kierowania pojazdami.

Podstawowa zasada, która leży u podstaw walki z nadużyciami związanymi z prawem jazdy, mówi, że jedna osoba może posiadać tylko jedno prawo jazdy. Zasada ta została wzmocniona niniejszą dyrektywą.

Regularne przedłużenie prawa jazdy umożliwi państwom członkowskim systematyczne aktualizowanie krajowej bazy danych, a tym samym stałe aktualizowanie wiedzy na temat ważnych praw jazdy, które są w obiegu.

Jednocześnie udoskonalona zostanie wymiana informacji między organami krajowymi dzięki stworzeniu sieci łączności dotyczącej praw jazdy. Regularne konsultowanie tej sieci, zwanej RESPER, umożliwi stosowanie nowych, bardziej surowych przepisów dotyczących zakazu wydawania prawa jazdy osobie, której prawo jazdy zostało cofnięte, zawieszono lub ograniczone.

Ponadto państwa członkowskie mogą, jeżeli taka będzie ich wola, wprowadzić do prawa jazdy **mikroczipa**. Powtórzenie w mikroczipie informacji wydrukowanych na karcie zwiększa zabezpieczenia przeciwko nadużyciom, a jednocześnie zapewnia ochronę danych. Oczywiście trzeba będzie przestrzegać europejskich przepisów dotyczących ochrony danych osobowych.

5. W jaki sposób nowe przepisy na temat prawa jazdy przyczynią się do większego bezpieczeństwa ruchu drogowego?

Wprowadzenie nowej kategorii prawa jazdy dla motorowerów

Dotychczas w Unii nie było potrzebne prawo jazdy na motorower. Jednakże dane statystyczne wskazują na wysokie ryzyko wypadków wśród bardzo młodych

użytkowników dróg. W niektórych państwach członkowskich uprawnieni do jazdy motorowerem są bardzo młodzi kierowcy, nawet w wieku 14.

W związku z tym została wprowadzona **nowa zharmonizowana kategoria prawa jazdy AM**, którą można otrzymać po zdaniu **obowiązkowego egzaminu teoretycznego**. Powinno to umożliwić lepszą kontrolę tej szczególnie narażonej grupy użytkowników dróg i zwiększyć ich znajomość przepisów ruchu drogowego. Wyjaśni to także sytuację motorowerystów przekraczających granice państwowe lub kwestię wypożyczenia motoroweru podczas wakacji. Ponadto państwa członkowskie mogą wymagać, by wnioskodawcy zdali egzamin umiejętności i zachowania na drodze w przypadku tej kategorii.

Wprowadzenie kryterium stosunku mocy do masy w przypadku lekkich motocykli (prawo jazdy kategorii A1)

Kategoria lekkich motocykli była ograniczona do 125 cm³ oraz 11 kW. Nie obowiązywało żadne kryterium określające stosunek mocy do masy. Mogło to prowadzić do rozpowszechnienia coraz lżejszych pojazdów, przy stałym zwiększaniu ich przyspieszenia i maksymalnej prędkości. Dlatego też posiadacze prawa jazdy kategorii A1 mogą kierować tylko lekkimi motocyklami o pojemności skokowej silnika nieprzekraczającej 125 cm³, o mocy nieprzekraczającej 11 kW i **o stosunku mocy do masy nieprzekraczającym 0,1 kW/kg**. Wszystkie państwa członkowskie zobowiązane są do wprowadzenia tej kategorii prawa jazdy, która nie istniała we wszystkich państwach członkowskich.

Stopniowe uzyskiwanie dostępu do motocykli o największej mocy

Wcześniejse prawodawstwo umożliwiło wielu młodym kierowcom bez praktycznego doświadczenia prowadzenie motocykla z kategorii o największej mocy. Statystyki wypadków dowodzą, że ryzyko wypadku wśród początkujących kierowców ciężkich motocykli jest szczególnie wysokie u osób w wieku do 24 lat. Ponadto nie jest możliwe skontrolowanie, czy dana osoba rzeczywiście zdobyła doświadczenie w prowadzeniu pojazdu o ograniczonej mocy. W interesie bezpieczeństwa drogowego wprowadzono nowe kryteria dotyczące pojazdów, minimalnego wieku i dostępu.

Nowa kategoria A2 o nowych parametrach technicznych

Poprzednia kategoria A, która była podzielona na część o ograniczonej ważności i część nieograniczoną, jest teraz podzielona na dwie odrębne kategorie „A2” i „A”. W

przypadku kategorii A2 wprowadzono dodatkowe wymagania techniczne w celu uniknięcia celowego obniżania parametrów motocykli.

Nowe zasady dotyczące minimalnego wieku i dostępu

W przypadku kategorii A2 minimalny wiek ustalono na 18 lat. Jeżeli państwo członkowskie ustali minimalny wiek dla kategorii A1 na 17 lub 18 lat, minimalny wiek dla kategorii A2 będzie wynosił 19 lub 20 lat, ponieważ różnica między minimalnym wiekiem dla kategorii A1 a minimalnym wiekiem dla kategorii A2 musi wynosić 2 lata.

Jeżeli wnioskodawca posiada 2 lata doświadczenia w prowadzeniu motocyklu kategorii A1, musi zdać egzamin umiejętności i zachowania na drodze, lub ukończyć szkolenie.

Dla kategorii A:

- W przypadku **stopniowego uzyskania dostępu** wnioskodawcy muszą posiadać dwa lata **doświadczenia** w kierowaniu motocyklem kategorii A2 i zdać egzamin umiejętności i zachowania na drodze, lub ukończyć szkolenie. Jeśli spełnione zostaną te dwa warunki, będą oni uprawnieni do kierowania pojazdami kategorii A w wieku od **20** (lub ewentualnie 21 i 22, w zależności od minimalnego wieku wymaganego dla kategorii A2).
- W przypadku **uzyskania bezpośredniego dostępu minimalny wiek został podniesiony z 21 do 24 lat.**

Nowe przepisy dotyczące prawa jazdy odnoszące się do przyczep samochodowych

Kategoria B zezwala na kierowania pojazdem o masie 3500 kg z przyczepą o masie 750 kg.

W przypadku pojazdu z przyczepą objętego kategorią B, z pojazdem ciągnącym może być sprzężona przyczepa o masie przekraczającej 750 kg, o ile masa pojazdu wraz z przyczepą nie przekracza 4250 kg i przestrzegane są przepisy dotyczących homologacji typu (które określają zależność pomiędzy pojazdem i przyczepą).

Jednakże w przypadku pojazdów z przyczepą objętych kategorią B, które przekraczają 3500 kg, wymagane będzie szkolenie lub szkolenie połączone z egzaminem. Przepis ten umożliwi w przyszłości kierowanie większą masą pojazdu z przyczepą w ramach

kategori B niż ma to miejsce obecnie, pod warunkiem ukończenia szkolenia lub zdania egzaminu.

W odniesieniu do kategorii BE dozwolone będzie ciągnięcie przyczepy o maksymalnej dopuszczalnej masie wynoszącej 3500 kg. Połączenie pojazdu ciągnącego kategorii B z przyczepą przekraczającą 3500 kg będzie objęte kategorią C1E.

Stopniowe uzyskanie dostępu do samochodów ciężarowych o największej mocy

Nowe definicje:

W interesie bezpieczeństwa prawo jazdy na pojazdy ciężarowe i autobusy zostało zmienione w celu:

- uwzględniania liczby pasażerów, a nie liczby miejsc siedzących;
- dostosowania wymogów technicznych dotyczących mniejszych samochodów ciężarowych i autobusów do wymogów obowiązujących na rynku tych pojazdów i stworzenia obowiązkowych kategorii w całej Unii.
- Kategoria C: pojazdy silnikowe przeznaczone do przewozu towarów, o dopuszczalnej masie całkowitej przekraczającej 3500 kg i do przewozu nie więcej niż ośmiu **pasażerów** oprócz kierowcy. Mogą być one połączone z przyczepą o masie poniżej 750 kg.
- Kategoria C1: podobnie jak kategoria C, ale dotyczy pojazdów silnikowych o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 7500 kg. **Wszystkie państwa członkowskie muszą teraz wprowadzić tę kategorię.**
- Kategoria D: pojazdy silnikowe przeznaczone do przewozu pasażerów w liczbie większej niż ośmiu **pasażerów** oprócz kierowcy. Mogą być one połączone z przyczepą o masie poniżej 750 kg.
- Kategoria D1: podobnie jak kategoria D, ale dotyczy pojazdów silnikowych przeznaczonych do przewozu pasażerów w liczbie nie większej niż 16 pasażerów oprócz kierowcy i o maksymalnej długości 8 m. Mogą być one połączone z przyczepą o masie poniżej 750 kg. **Wszystkie państwa członkowskie muszą teraz wprowadzić tę kategorię.**
- Wszystkie 4 wyżej wymienione kategorie mogą być połączone z przyczepą o masie przekraczającej 750 kg, ale wymagają wtedy odrębnego prawa jazdy (kategorii CE, C1E, DE, D1E). **Wszystkie państwa członkowskie muszą teraz wprowadzić te kategorie.**

Minimalny wiek

Poniższa tabela podsumowuje wymogi dotyczące wieku uzyskania dostępu do praw jazdy w zależności od kategorii pojazdu.

Ogólny zarys nowego proponowanego systemu prawa jazdy

Kategoria		Zasada ogólna	Warunki	Odstępstwo
AM		16 lat	Egzamin teoretyczny Egzamin praktyczny jest fakultatywny	14 lat, możliwe tylko na terytorium kraju. Możliwe do 18 lat.
A1		16 lat	Egzamin teoretyczny i praktyczny	Możliwe do 17 lub 18 lat
A2		18 lat	Egzamin teoretyczny i praktyczny. Dla osoby posiadającej kategorię A1 przez 2 lata – tylko zdanie egzaminu lub ukończenie szkolenia	Minimum 2 lata pomiędzy kategorią A1 i A2; jeżeli minimalny wiek dla kategorii A1 jest ustalony przez państwo członkowskie na 17 lub 18 lat, minimalny wiek dla kategorii A2 wynosi 19 lub 20 lat.
A		20 lat w przypadku stopniowego uzyskania dostępu	Zdanie egzaminu lub ukończenie szkolenia	Minimum 2 lata między kategorią A2 i A; jeżeli minimalny wiek dla kategorii A2 jest ustalony przez państwo członkowskie na 19 lub 20 lat, minimalny wiek dla kategorii A wynosi 21 lub 22 lata.
		24 lat w przypadku bezpośredniego dostępu	Egzamin teoretyczny i praktyczny	
B1		16 lat	Egzamin teoretyczny i praktyczny	
B i BE		18 lat	Egzamin teoretyczny i praktyczny	17 lat możliwe dla kategorii B i B+E tylko na terytorium kraju
C1 i C1E		18 lat	Egzamin teoretyczny i praktyczny	W przypadku kierowców zawodowych, bez

C i CE		21 lat	Egzamin teoretyczny i praktyczny	uszczerbku dla przepisów dotyczących prowadzenia takich pojazdów w dyrektywie 2003/59/WE ² odnoszących się do kwalifikacji i szkolenia kierowców zatrudnionych w transporcie towarów i pasażerów
D1 i D1E		21 lat	Egzamin teoretyczny i praktyczny	
D i DE		24 lata	Egzamin teoretyczny i praktyczny	

AM: motorowery, maks. prędkość konstrukcyjna 45 km/h, < 50 cm³ lub moc < 4kW, w tym lekkie czterokołowce

A1: lekkie motocykle, < 125 cm³ lub moc < 11 kW przy stosunku mocy do masy < 0,1 kW/kg, oraz lekkie trzykołowce < 15 kW

A2: motocykle, moc < 35 kW przy stosunku mocy do masy < 0,2 kW/kg i nie pochodzące od pojazdów o mocy przekraczającej dwukrotność mocy takiego motocykla

A: motocykle dwukołowe (w tym powyżej 35 kW) i ciężkie trzykołowce > 15 kW

B: pojazdy silnikowe < 3 500 kg, do przewozu nie więcej niż 8 pasażerów oprócz kierowcy + przyczepa < 750 kg; mogą być połączone z przyczepą >750 kg, jeżeli masa pojazdu z przyczepą nie przekracza 4 250 kg (szkolenie lub egzamin w przypadku masy od 3 500 kg do 4 250 kg)

B1: nieobowiązkowa kategoria ciężkich czterokołowców

C: pojazdy silnikowe przeznaczone do przewozu towarów > 3 500 kg + przyczepa < 750 kg

C1: pojazdy silnikowe > 3 500 kg, ale < 7 500 kg do przewozu nie więcej niż 8 pasażerów oprócz kierowcy + przyczepa < 750 kg;

D: pojazdy silnikowe przeznaczone do przewozu więcej niż 8 pasażerów + przyczepa < 750 kg

D1: pojazdy silnikowe przeznaczone do przewozu nie więcej niż 16 pasażerów, maks. długość 8 m. + przyczepa < 750 kg

E: w połączeniu z kategoriami powyżej, przyczepa > 750 kg

6. Jakie są nowe przepisy dotyczące egzaminatorów na prawo jazdy?

² Dz.U. L 226 z 10.9.2003, s. 4.

Nie istnieją żadne ustalone normy dotyczące szkolenia i kształcenia egzaminatorów na prawo jazdy. Znacznie różnią się one w poszczególnych państwach Unii. W niektórych państwach członkowskich egzaminatorzy nie mieli prawie żadnego szczególnego wykształcenia lub nawet nie posiadali prawa jazdy kategorii, w związku z którą przeprowadzali egzamin. To nie powinno być już możliwe. Ponieważ egzaminy teoretyczne i praktyczne zostały ściśle zharmonizowane, wspólne minimalne wymagania dotyczące egzaminatorów zapewniłyby porównywalność wyników egzaminów w całej UE. Regularne szkolenia egzaminatorów powinny mieć również pozytywny wpływ na bezpieczeństwo ruchu drogowego, poprzez doskonalenie ich umiejętności i doświadczenia wobec coraz szybciej zmieniających się warunków technicznych.

Określono podstawowe warunki dostępu do zawodu egzaminatora na prawo jazdy i wprowadzono minimalne normy dotyczące ich wstępnych kwalifikacji oraz regularnych kursów odświeżających ich wiedzę i umiejętności:

- egzaminatorzy na prawo jazdy powinien zawsze posiadać ważne prawo jazdy kategorii, w związku z którą przeprowadzają egzamin. Powinni mieć wstępne kwalifikacje i być zobowiązani do uczestnictwa w szkoleniach okresowych.
- powinni być przeszkoleni w szerokim zakresie podstawowych przedmiotów i posiadać wstępne kwalifikacje przed dopuszczeniem do egzaminowania. Obowiązkowe powinno być stopniowe uzyskiwanie dostępu. Na początku egzaminatorzy powinni egzaminować kandydatów na kierowców samochodów osobowych, co stanowi 90 % wszystkich egzaminów, i dopiero po zdobyciu doświadczenia podczas takich egzaminów i po uzyskaniu dodatkowych kwalifikacji w zakresie innych kategorii, mogą oni przeprowadzać egzaminy w innych kategoriach.

7. Czy nowe przepisy dotyczące prawa jazdy będą miały wpływ na wymogi dotyczące zdolności do kierowania pojazdami?

Kierowcy muszą spełniać minimalne wymagania dotyczące fizycznej i psychicznej zdolności do kierowania pojazdem silnikowym, zanim zostaną uprawnieni do prowadzenia pojazdu. Dyrektywa w sprawie prawa jazdy zawiera szczegółowe przepisy dotyczące wykazu rodzajów niepełnosprawności, które mogą wpływać na bezpieczne kierowanie pojazdem. Zawodowych kierowców samochodów ciężarowych i autobusów zazwyczaj obowiązują bardziej rygorystyczne przepisy.

W 2009 r. dyrektywa została zaktualizowana w wyniku prac grupy ekspertów medycznych powołanych przez państwa członkowskie, jeśli chodzi o wzrok, cukrzycę i padaczkę.

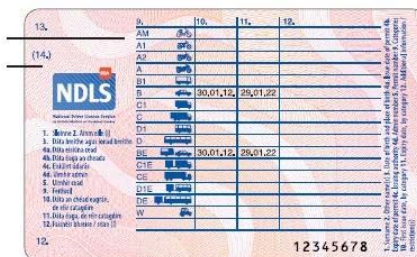
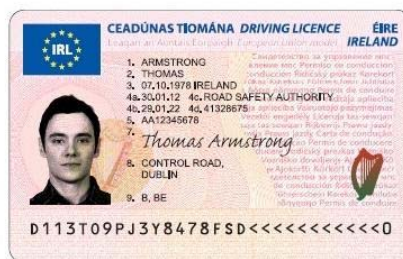
8. Przepisy dotyczące prawa jazdy obowiązujące dotychczas w Unii

Pierwszy europejski akt prawny w sprawie prawa jazdy pochodzi z 1980 r. Wówczas to dyrektywa Rady umożliwiła obywatelom Unii Europejskiej przeprowadzającym się do innego państwa członkowskiego wymianę swojego prawa jazdy bez konieczności nowych egzaminów teoretycznych, praktycznych oraz badań lekarskich. Kierowca nadal jednak musiał wymienić swoje prawo jazdy w ciągu jednego roku od zamieszkania w nowym państwie członkowskim.

Dopiero w 1991 r. nową dyrektywą wprowadzono zasadę wzajemnego uznawania i zniesiono konieczność wymiany prawa jazdy. Jednak w praktyce zastosowanie tej zasady zostało utrudnione przez fakt, że nie zostały zharmonizowane okresy ważności praw jazdy i częstotliwości badań lekarskich. Spowodowało to niepewność prawa wśród obywateli, którzy obierają miejsce zamieszkania w innym państwie członkowskim.

Dyrektywa 2006/126/WE, znana również jako „trzecia dyrektywa w sprawie prawa jazdy”, została przyjęta w dniu 20 grudnia 2006 r.³. Miała zostać ona transponowana do dnia 19 stycznia 2011 r.

³ Dz.U. L 403 z 30.12.2006, s. 18.

Chociaż niektóre jej przepisy weszły w życie w dniu 19 stycznia 2009 r., większość wymogów w niej określonych ma zacząć obowiązywać z dniem 19 stycznia 2013 r., w szczególności wprowadzenie **nowego unijnego wzoru prawa jazdy**.

21. PRZEMYSŁ I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ - Uwolnienie potencjału przedsiębiorczości Europy w celu przywrócenia wzrostu

Aby powrócić na ścieżkę wzrostu gospodarczego i uzyskać wyższy poziom zatrudnienia, Europa potrzebuje więcej przedsiębiorców. Cztery miliony nowych miejsc pracy powstających każdego roku w nowych firmach, w szczególności w małych i średnich przedsiębiorstwach (MŚP), stanowią większość nowych miejsc pracy w Europie. W związku z tym wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej **Antonio Tajani** przedstawił 9 stycznia 2013 r. plan działania na rzecz wsparcia dla przedsiębiorców oraz zrewolucjonizowania kultury przedsiębiorczości w Europie. W planie podkreślono kluczową rolę kształcenia i szkolenia w wychowaniu nowego pokolenia przedsiębiorców oraz przewidziano szczególne środki mające na celu pomoc dla nowych przedsiębiorców wywodzących się spośród młodych ludzi, kobiet, migrantów, osób starszych i bezrobotnych. Wysoki poziom bezrobocia w UE sprawia, że znaczące zasoby ludzkie, zwłaszcza wśród kobiet i ludzi młodych, pozostają niewykorzystane. Celem planu jest również zwalczanie przeszkód w rozwoju przedsiębiorczości za pomocą takich środków jak ambitne działania mające ułatwić podejmowanie działalności gospodarczej i zakładanie nowych przedsiębiorstw, zwiększenie liczby przypadków udanych przeniesień własności przedsiębiorstw,

poprawę dostępu do finansowania i danie drugiej szansy uczciwym przedsiębiorcom ogłaszającym upadłość.

Wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej, Antonio Tajani, komisarz ds. przemysłu i przedsiębiorczości, powiedział: „Należy to powiedzieć bardzo wyraźnie: większa liczba przedsiębiorców oznacza więcej miejsc pracy, więcej innowacji i więcej konkurencyjności. Decyzja o zostaniu przedsiębiorcą i realizacja tej wizji wiąże się ze znacznym ryzykiem osobistym i wysiłkiem. Przedsiębiorcy są bohaterami naszych czasów. Przedsiębiorczość jest również najpotężniejszym w dziejach gospodarki czynnikiem wzrostu gospodarczego. Dlatego też chcemy z przedsiębiorczości uczynić atrakcyjną i dostępną perspektywę dla obywateli Europy. Takie jest główne przesłanie naszego planu działania. Jeżeli zdołamy uwolnić europejski potencjał przedsiębiorczości, przywrócimy wzrost gospodarczy w Europie”.

[MEMO/13/7](#) Badanie Eurobarometru: Przedsiębiorczość 2012 W ciągu ostatnich trzech lat udział obywateli UE, którzy chcą być swoimi własnymi szefami, spadł z 45 proc. do 37 proc. Przyczyną tego spadku są mniej obiecujące perspektywy gospodarcze, spowodowane obecnym kryzysem.

[MEMO/13/5](#) Przedsiębiorczość jako główny czynnik wzrostu gospodarczego

Plan działania na rzecz przedsiębiorczości do 2020 r. - COM (2012) 795:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2012:0795:FIN:PL:PDF>

- **Kształcenie w zakresie przedsiębiorczości powoduje wzrost liczby nowych przedsiębiorstw**

Między 15 a 20 proc. uczniów uczestniczących w programie miniprzedsiębiorczości w szkołach średnich założy w przyszłości własną firmę. Wskaźnik ten jest około trzech do pięciu razy wyższy niż w odniesieniu do ogółu ludności. Wyższe kształcenie w zakresie przedsiębiorczości może zwiększyć liczbę przedsiębiorstw zaawansowanych technologicznie i szybko rozwijających się poprzez wspieranie ekosystemów działalności gospodarczej, partnerstw i aliansów przemysłowych.

Ponadto plan obejmuje sześć kluczowych dziedzin, w których konieczne jest podjęcie działań mających na celu tworzenie warunków umożliwiających przedsiębiorcom rozwój i odnoszenie sukcesów:

- **dostęp do finansowania** – oprócz umocnienia istniejących instrumentów finansowych Komisja proponuje również stworzenie europejskiego rynku mikrofinansowania i uproszczenie struktur podatkowych w celu umożliwienia MŚP pozyskiwania środków finansowych za pomocą bezpośrednich inwestycji prywatnych (takich jak mikroobligacje, fundusze społecznościowe, działalność aniołów biznesu);
 - **wsparcie na kluczowych etapach cyklu życia przedsięwzięcia:** Ponieważ ok. 50 proc. firm upada w ciągu pierwszych pięciu lat działalności, państwa członkowskie powinny przeznaczyć większe środki na pomoc dla nowych przedsiębiorstw w przechodzeniu przez ten okres krytyczny, oferowaną w postaci takich działań jak szkolenia z zakresu zarządzania, coaching w dziedzinie badań naukowych i rozwoju oraz tworzenie sieci z udziałem innych przedsiębiorców oraz potencjalnych dostawców i klientów;
 - **uwolnienie nowych możliwości prowadzenia działalności gospodarczej w epoce cyfrowej:** Wzrost MŚP jest od dwóch do trzech razy szybszy w przypadku korzystania przez nie z TIK. Wzmocnione wsparcie dla internetowych przedsiębiorstw rozpoczynających działalność i podwyższania kwalifikacji może wspomóc zarówno przedsiębiorców działających w sieci, jak i firmy działające w sposób bardziej tradycyjny;
 - **łatwiejsze przeniesienie własności przedsiębiorstw:** Każdego roku około 450 tys. przedsiębiorstw zatrudniających dwa miliony pracowników przechodzi w całej Europie w ręce nowych właścicieli, co prowadzi do utraty około 150 tys. przedsiębiorstw z 600 tys. miejsc pracy. Komisja proponuje rozszerzenie rynków dla przedsiębiorstw i usunięcie barier w transgranicznym przenoszeniu działalności gospodarczej;
 - **druga szansa dla uczciwych przedsiębiorców po ogłoszeniu upadłości:** Przyczyną zdecydowanej większości (96 proc.) przypadków upadłości jest ciąg zaległości płatniczych lub inne problemy praktyczne. Jednakże przedsiębiorcy zaczynający po raz drugi działalność odnoszą większe sukcesy. W związku z powyższym Komisja zaproponowała niedawno przeniesienie nacisku z likwidacji na wspieranie przedsiębiorstw w przezwyciężaniu trudnej sytuacji finansowej
 - **uproszczenie procedur administracyjnych:** Komisja będzie nadal aktywnie dążyć do ograniczania obciążeń regulacyjnych.
- Komisja zamierza również propagować przedsiębiorczość w **konkretnych segmentach społeczeństwa:**

- **potencjał przedsiębiorczości kobiet** – z faktu, że kobiety stanowią zaledwie 34,4 proc. osób samozatrudnionych w Europie wynika, że wymagają one większych zachęt i wsparcia przy podejmowaniu decyzji o rozpoczęciu działalności gospodarczej na własny rachunek;
- **osoby starsze** – emerytowani przedsiębiorcy dysponują cenną wiedzą, która powinna zostać przekazana przyszłym pokoleniom w celu ułatwienia zakładania przedsiębiorstw przez młodych ludzi;
- ponieważ populacje **migrantów** często napotykają trudności na rynku pracy, samozatrudnienie jest dla nich cenną okazją gospodarczego upodmiotowienia i integracji społecznej;
- wspieranie rozwoju przedsiębiorczości wśród **bezrobotnych** powinno obejmować szkolenia, doradztwo w zakresie przedsiębiorczości i opiekę mentorską.

Komisja będzie teraz ściśle współpracować z państwami członkowskimi, organizacjami przedsiębiorców i innymi zainteresowanymi stronami w celu wdrożenia planu działania, którego realizacja ma docelowo wyprowadzić Europę z kryzysu, w tym harmonogramu zawierającego konkretne cele i terminy osiągnięcia wymiernych rezultatów.

- **37 proc. Europejczyków pragnie być swoimi własnymi szefami**

Prawie czterech na dziesięciu Europejczyków chciałoby pracować na własny rachunek, jeśli mieliby taką możliwość. Gdyby udało się wyzwolić ten potencjał, do prawie 21 mln małych i średnich przedsiębiorstw w Unii Europejskiej można by dodać kolejne miliony firm. Różne przeszkody powstrzymują Europejczyków przed decyzją o samozatrudnieniu, zwłaszcza obawa bankructwa i ryzyko nieregularnych dochodów. W badaniu Eurobarometru „Przedsiębiorczość w UE i na świecie” (*Entrepreneurship in the EU and beyond*) przedstawionym przez wiceprzewodniczącego Komisji Europejskiej Antonia Tajaniego także podkreślono, że w 2009 r. większa liczba Europejczyków (45 proc.) deklarowała chęć samozatrudnienia. Liczby te oznaczają spadek o 20 proc. w ciągu trzech lat, co odzwierciedla aktualną sytuację gospodarczą i jej mniej obiecujące perspektywy dla działalności gospodarczej.

Jednak nadal miliony obywateli rozważają możliwość zostania swoimi własnymi szefami, motywowane wizją osobistej niezależności, wyższych dochodów oraz swobody wyboru miejsca i czasu pracy.

- **NA CZYM POLEGA PROBLEM?**

- Europa potrzebuje więcej przedsiębiorców. Przedsiębiorcy tworzą miejsca pracy, przyczyniają się do wzrostu gospodarczego i zwiększają konkurencyjność gospodarki.
- W Europie 37 proc. (nieco ponad jedna trzecia) osób pracujących woli być samozatrudniona, podczas gdy w USA i w Chinach odsetek ten wynosi ponad 50 proc.

- **JAKICH ZMIAN MOŻNA OCZEKIWAĆ?**

UE proponuje plan działania obejmujący następujące cele:

- włączenie do **programów nauczania** przekazywania wiedzy i doświadczenia w zakresie przedsiębiorczości
- **skrócenie czasu** potrzebnego na założenie firmy, uzyskanie niezbędnych licencji i pozwoleń oraz zakończenie procedury upadłościowej
- **wprowadzenie programów opieki mentorskiej, doradztwa i wsparcia** dla kobiet, osób starszych, migrantów, bezrobotnych i innych potencjalnych przedsiębiorców.

- **KTO NA TYM SKORZYSTA?**

- Potencjalni i obecni przedsiębiorcy – możliwość korzystania z większego wsparcia oraz ograniczenie formalności związanych z założeniem, sprzedażą firmy, przeniesieniem jej własności lub ponownym rozpoczęciem działalności.
- Osoby prowadzące firmę lub zamierzające prowadzić działalność gospodarczą – wyższa jakość oferowanych im usług w zakresie doradztwa, opieki mentorskiej i szkoleń.
- Młodzież – możliwość korzystania z edukacji w zakresie przedsiębiorczości i zdobycia co najmniej jednego praktycznego doświadczenia w tej dziedzinie jeszcze przed uzyskaniem wykształcenia średniego.

- **DLACZEGO TO WŁAŚNIE UE MUSI PODJĄĆ DZIAŁANIA?**

- Kraje UE już współpracują ze sobą w ramach programu [Small Business Act](#) w celu ograniczenia biurokracji dla firm. Dzięki nowemu planowi działania współpraca ta będzie jeszcze skuteczniejsza.

- Warunki działania przedsiębiorców są w całej Europie bardzo różne. Dzięki szerzeniu
- najlepszych praktyk i porównywaniu różnych rozwiązań problemów można osiągnąć więcej niż działając w pojedynkę

- **KIEDY PROPOZYCJA WEJDZIE W ŻYCIE?**

W 2013 r. Komisja i rządy państw członkowskich UE wspólnie podejmą prace nad tym planem działania.

Opracowała:
dr Magdalena Skulimowska⁴

⁴ Na podstawie informacji Komisji Europejskiej.